

1993. évi XCIII. törvény

a munkavédelemről¹, egységes szerkezetben a végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelettel

[Vastag betűvel az 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.), vékony betűvel az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) szövege]

E törvény célja, hogy az Alkotmányban foglalt elvek alapján szabályozza az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi, tárgyi és szervezeti feltételeit a szervezeten munkát végzők egészségének, munkavégző képességének megóvása és a munkakörülmények humanizálása érdekében, megelőzve ezzel a munkabaleseteket és a foglalkozással összefüggő megbetegedéseket. Ennek érdekében az Országgyűlés - az állam, a munkáltatók és a munkavállalók feladatait, jogait és kötelességeit meghatározva - a következő törvényt alkotja:

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvényben (a továbbiakban: Mvt.) kapott felhatalmazás alapján - az érintett munkáltatói és munkavállalói érdekképviselői szervezetekkel, illetőleg a 13. § (1) bekezdésének tekintetében a pénzügyminiszterrel egyetértésben - a következőket rendelem el:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

- Mvt. 1. § (1) E törvény alkalmazásában munkavédelem: a szervezett munkavégzésre vonatkozó biztonsági és egészségügyi követelmények, továbbá e törvény céljának megvalósítására szolgáló törvénykezési, szervezési, intézményi előírások rendszere, valamint mindezek végrehajtása.
- (2) A Magyar Köztársaság területén munkát végzőknek joguk van a biztonságos és egészséges munkafeltételekhez.

Alapelvek

- Mvt. 2. § (1) Az állam - a munkavállalók és a munkáltatók érdekképviselői szerveivel egyeztetve - meghatározza az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés alapvető követelményeit, irányítási és ellenőrzési intézményeit, valamint kialakítja az egészség, a munkavégző képesség megóvására, a munkabiztonságra és a munkakörnyezetre vonatkozó országos programját, amelynek megvalósulását időszakonként felülvizsgálja.
- (2) Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása - a munkavállalók ez irányú felelősségével összhangban - a munkáltató kötelessége.
- (3) Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei megvalósításának módját - a jogszabályok és a szabványok keretein belül - a munkáltató határozza meg.

---

¹ Kihirdetve: 1993. XI. 3.

- (4) A munkáltató felelős azért, hogy minden munkavállaló az általa értett nyelven ismerhesse meg az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályait.
- Mvt. 3. § Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok megtartását az állam az erre a célra létrehozott felügyeleti szerveivel segíti és ellenőrzi.
- Mvt. 4. § Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályokat úgy kell meghatározni, hogy végrehajtásuk megfelelő védelmet nyújtson a munkavállalókon túlmenően a munkavégzés hatókörében tartózkodónak és a szolgáltatást igénybe vevőnek is. A munkaeszközöket úgy kell kialakítani, hogy lehetőleg zárják ki a nem szervezett munkavégzés keretében történő rendeltetésszerű használat esetén is a balesetet, az egészségkárosodást.
- Mvt. 5. § E törvény biztosítja a munkavédelemmel kapcsolatos érdekegyeztetést, valamint a munkavállalók munkavédelmi érdekvédelmét, meghatározva a munkavédelmi képviselők jogait és kötelezettségeit, nem érintve a munkavállalói érdekképviselőknek más jogszabályban - így különösen a Munka Törvénykönyvében, a köztisztviselők jogállásáról, illetve a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényekben - szabályozott, munkavédelemmel kapcsolatos jogait.
- Mvt. 6. § A munkáltatóknak és a munkavállalóknak, valamint az állami szerveknek e törvényben és a munkavédelemre vonatkozó más szabályokban meghatározott jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során együtt kell működniük.
- Mvt. 7. § A munkavédelemmel kapcsolatos minden eljárás során az adatok (személyes, különleges és közérdekű adatok, állami, szolgálati, üzemi és üzleti titkok) védelmét a vonatkozó jogszabályok szerint kell biztosítani. Az adatok statisztikai célra felhasználhatók és statisztikai felhasználás céljára személyazonosításra alkalmatlan módon átadhatók.
- Mvt. 8. § Ha valamely tevékenységet e törvény vagy Szabályzat (11. §) munkabiztonsági szaktevékenységnek minősít, azt a munkáltató csak külön jogszabályban meghatározott munkavédelmi - a bányászat területén bányászati - szakképesítéssel rendelkező személlyel végeztetheti.

A törvény hatálya

- Mvt. 9. § (1) A törvény hatálya - a (2)-(3) bekezdésekben megállapított kivételekkel - kiterjed minden szervezett munkavégzésre, függetlenül attól, hogy az milyen szervezeti vagy tulajdoni formában történik.
- (2)¹ A törvény meghatározott rendelkezéseit (26/A., 28., 32., 40., 44. és 45. §-ok) alkalmazni kell a munkavégzés hatókörében tartózkodóra is (járókelő, látogató, szolgáltatást igénybe vevő stb.).
- (3)² Rendkívüli munkavégzési körülmények esetére (pl. mentési, katasztrófaelhárítási tevékenységek), illetve a fegyveres erőknél (a honvédelmi miniszter vezetése és irányítása, illetőleg felügyelete alá tartozó szervezetek, valamint a határőrség) és rendvédelmi szerveknél munkavégzésre irányuló jogviszonyban, büntetés-végrehajtási jogviszonyban kifejtett munkatevékenységre az illetékes miniszter által kiadott külön jogszabály e törvény figyelembevételével kivételesen indokolt esetben eltérő követelményeket, eljárási szabályokat állapíthat meg az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozóan.³

¹ Módosította: 1997. évi CII. törvény 18. § (1).

² Megállapította: 1997. évi CII. törvény 1. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

³ Lásd: 29/1997. (XII. 21.) HM rendelet.

Mvt. 10. § A 9. §-ban foglaltak a magyarországi - ideértve a vámszabadterületen történő - munkavégzésre vonatkoznak, kivéve, ha törvény, nemzetközi szerződés, ez utóbbi hiányában a nemzetközi magánjog szabálya másként rendeli.

A munkavédelemre vonatkozó szabályok

Mvt. 11. § A munkavédelem alapvető szabályait e törvény, a részletes szabályait e törvény felhatalmazása alapján a munkaügyi, a népjóléti miniszter által kiadott és más külön jogszabályok, az egyes veszélyes tevékenységekre (technológiákra) vonatkozóan az illetékes miniszter rendeletével hatályba léptetett szabályzatok (a továbbiakban: Szabályzat), illetve a szabványok tartalmazzák.¹

Mvt. 12. § Munkavédelemre vonatkozó szabálynak minősül a munkáltatónak a 2. § (3) bekezdése szerinti rendelkezése is.

II. Fejezet

AZ ÁLLAM MUNKAVÉDELMI FELADATAI ÉS A VÉGREHAJTÁSÉRT FELELŐS SZERVEK

Az állam feladatai

Mvt. 13. § Az állam feladata a munkavédelem irányításával, az ágazati és hatósági tevékenység ellátásával - szervei útján - a munkavédelem megszervezése.²

Mvt. 14. § (1) A munkavédelem irányításának keretében állami feladat

- a) a munkavédelem országos programjának kialakítása;**
  - b) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés alapvető követelményeinek, továbbá az ehhez kapcsolódó jogoknak és kötelezettségeknek a meghatározása;**
  - c) a munkavédelmi előírások végrehajtásának elősegítése, különösen az e törvény céljait is szolgáló gazdasági szabályozással, az érdekeltiség megteremtésével, a nemzetgazdasági jelentőségű munkavédelmi kutatások anyagi feltételeinek megteremtésével, tájékoztatással és felvilágosítással;**
  - d) a nevelés és az oktatás területén a biztonságos életvitelre, a szakmai oktatás területén az egészséget nem veszélyeztető és a biztonságos munkavégzés szabályaira vonatkozó ismeretanyag meghatározása;**
  - e) a nemzetgazdaság munkavédelmi helyzetének évenkénti áttekintése, a megállapítások nyilvánosságra hozatala, a munkavédelmi információs rendszer kialakítása és működtetése.**
- (2) Az állam részt vesz a munkavédelemben érintett nemzetközi szervezetek munkájában, együttműködik más államokkal a munkavédelmi feladatok összehangolása végett.**
- (3) Az állam az (1) és (2) bekezdésben foglalt feladatait a munkavállalók és munkáltatók érdekképviselői szerveivel együttműködve valósítja meg.**

Mvt. 15. § A munkavédelem ágazati tevékenységének keretében állami feladat

- a) Szabályzat kiadása;**

¹ Lásd: 31/1994. (XI. 10.) IKM rendelet, 32/1994. (XI. 10.) IKM rendelet, 33/1994. (XI. 10.) IKM rendelet, 1/1995. (I. 6.) MüM rendelet, 31/1995. (VII. 25.) IKM rendelet, 19/1995. (XII. 7.) KHVM rendelet, 35/1997. (XII. 5.) MKM rendelet.

² Lásd: 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet.

- b) a munkavédelem országos programjával összhangban az ágazati jellegű munkavédelmi kutatás, fejlesztés, továbbá a tájékoztatás, közreműködés a továbbképzés szervezésében.

Mvt. 16. § Az állam hatósági tevékenység keretében, államigazgatási eljárási rendben - a VII. Fejezetben meghatározottak szerint -

- a) elősegíti és ellenőrzi a munkavédelemre vonatkozó szabályok végrehajtását;
b) ellátja az e törvény, a munkaügyi és a népjóléti miniszter rendelete és külön jogszabály szerinti engedélyezést és nyilvántartást.

Az állami feladatok végrehajtásáért felelős szervek

Mvt. 17. § (1) Az Országgyűlés, a Kormány, illetve a munkaügyi, a népjóléti, az ipari és kereskedelmi miniszter és az irányításuk, felügyeletük alatt működő központi államigazgatási szervek (Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség, Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, Magyar Bányászati Hivatal) saját jogkörükben látják el a munkavédelem nemzetgazdasági szintű irányításával kapcsolatos feladatokat.

(2)¹ Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség (a továbbiakban: OMMF) a 14. §-ban meghatározott állami irányítási feladatok végrehajtásának - a munkabiztonság területén történő - kezdeményezésére, előkészítésére és elősegítésére, valamint a munkaügyi központok keretében működő megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségek központi szakmai irányítására, illetve egyes munkabiztonsági hatósági jogkörök ellátására létrehozott önálló központi hivatal, amelynek élén elnök áll.

(3)² A munkabaleseti információs rendszer működtetése az OMMF, valamint a külön jogszabályokban meghatározottak alapján más szervek feladata.

(4)³ A munkaügyi miniszter nevezi ki az OMMF elnökét, elnökhelyettesét, továbbá rendeletben meghatározza az OMMF központi szakmai irányítási feladatait - ideértve a (3) bekezdés szerinti tevékenységét -, a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségek működésének részletes szabályait.⁴

(5) Külön jogszabály szerint más felügyeletek [Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (a továbbiakban: ÁNTSZ), illetve a bányafelügyelet] is ellátnak munkavédelmi hatósági feladatokat.

(6) A munkavédelem irányításában, hatósági tevékenységében jogkörrel rendelkező állami szervek és felügyeletek feladataik ellátása során együttműködnek egymással, valamint a közigazgatási szervekkel, a munkáltatók és munkavállalók érdekképviselői szerveivel.

(7) A munkavédelem ágazati feladatait a tevékenység szerint illetékes miniszter látja el.

¹ Megállapította: 1996. évi CVII. törvény 40. § (1). Hatályos: 1997. I. 1-től.

² Megállapította: 1996. évi CVII. törvény 40. § (1). Hatályos: 1997. I. 1-től.

³ Megállapította: 1996. évi CVII. törvény 40. § (1). Hatályos: 1997. I. 1-től.

⁴ Lásd: 9/1996. (XII. 20.) MüM rendelet.

III. Fejezet

AZ EGÉSZSÉGET NEM VESZÉLYEZTETŐ ÉS BIZTONSÁGOS MUNKAVÉGZÉS KÖVETELMÉNYEI

Általános követelmények

- Mvt. 18. § (1)** Munkahely, létesítmény, technológia tervezése, kivitelezése, használatba vétele és üzemeltetése, továbbá munkaeszköz, anyag, energia, egyéni védőeszköz előállítás, gyártása, tárolása, mozgatása, szállítása, felhasználása, forgalmazása, importálása, üzemeltetése a munkavédelemre vonatkozó szabályokban meghatározott, ezek hiányában a tudományos, technikai színvonal mellett elvárható követelmények megtartásával történhet.
- (2)** Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesítése helyett a munkáltató pénzbeli vagy egyéb megváltást a munkavállalónak nem adhat.
- (3)** Munkaeszközt üzembe helyezni, valamint használatba venni csak abban az esetben szabad, ha az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit kielégíti, és ezt a gyártó, külföldről behozott termék esetében az importáló, importáló hiányában az üzemeltető az általános minőségtanúsítás keretében tanúsítja (tanúsíttatja).
- (4)¹** A munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott munkaeszközt üzembe helyezni, használatba venni, továbbá valamennyi egyéni védőeszközt forgalomba hozni, használatba venni akkor lehet, ha a munkaeszköz rendelkezik megfelelőségi tanúsítvánnyal, az egyéni védőeszköz pedig minősítő bizonyítvánnyal. A munkavédelmi szempontú megfelelőség vizsgálatát a vonatkozó jogszabályok, továbbá a munkaügyi miniszter rendeletében foglaltak szerint kell elvégezni.
- Vhr. 1. § Az Mvt. 18. § (4) bekezdése alá tartozó munkaeszközök jegyzékét az 1. számú melléklet tartalmazza.
- Vhr. 2. § (1) Belföldi gyártású, az 1. számú mellékletben szereplő munkaeszköz munkavédelmi megfelelőségét a minőségügyről szóló külön jogszabályban meghatározott második szintű minőségtanúsítással kell tanúsítani.
- (2)** Külföldről behozott, az 1. számú mellékletben szereplő munkaeszköz munkavédelmi megfelelőségének tanúsításához az (1) bekezdésben hivatkozott minőségtanúsítással egyenértékű, a Magyar Szabványügyi Hivatal által elfogadott magyar nyelvű minőségtanúsítást kell biztosítani.
- (3)** A (2) bekezdésben meghatározott minőségtanúsítással egyenértékű az erre akkreditált vizsgálólaboratórium megfelelőségi tanúsítványa.
- (5)²** A munkaügyi miniszter a népjóléti miniszterrel egyetértésben meghatározza az egyéni védőeszköz minősítő bizonyítványa kiadásának és a belföldi gyártása ellenőrzésének részletes szabályait.³
- (6)** Amennyiben külön jogszabály egyes munkaeszközök gyártását vagy üzembe helyezését hatósági engedélyhez köti, ez a hatósági engedély egyenértékű a (4) bekezdés szerinti megfelelőségi tanúsítvánnyal.

¹ Megállapította: 1997. évi CII. törvény 2. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

² Megállapította: 1997. évi CII. törvény 2. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

³ Lásd: 2/1995. (I. 6.) MüM rendelet.

A létesítés követelményei

- Mvt. 19. § (1)** A létesítés során a munkavédelmi követelmények érvényre juttatása a létesítésben közreműködők feladata, amelynek teljesítésében együtt kell működniük.
- (2)** A létesítésben közreműködő (tervező, kivitelező) köteles írásban nyilatkozni, hogy a 18. § (1) bekezdésében foglaltakat megtartotta.
- (3)** A munkahelyek, munkaeszközök kialakítása, telepítése, továbbá a munka megszervezése során az ergonómiai szempontokat is figyelembe kell venni.
- (4)** Olyan munkahelyek létesítésénél, ahol mozgáskorlátozott vagy egyéb testi fogyatékos munkavállalókat foglalkoztatnak, a fizikai környezetnek illeszkednie kell az emberi test megváltozott tulajdonságaihoz.
- Mvt. 20. §** Az ideiglenes létesítményekre (pl. barakk, felvonulási épület) e törvénynek a munkahelyekre vonatkozó rendelkezéseit Szabályzatban (11. §) foglalt eltéréssel kell alkalmazni.
- Mvt. 21. § (1)** Az üzemeltető munkáltató a veszélyes létesítmény, munkahely, munkaeszköz, technológia üzemeltetését írásban elrendeli (munkavédelmi üzembe helyezés).
- (2)** Az (1) bekezdés szerinti üzembe helyezés feltétele a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat, munkaeszköz esetében a munkavédelmi megfelelőséget igazoló tanúsítás, hatósági felügyelet alá tartozó létesítmény, munkahely, munkaeszköz esetében a hatósági engedély megléte.
- (3)** Az (1)-(2) bekezdésekben előírt rendelkezéseket kell alkalmazni a veszélyes munkaeszköz és technológia újraindítása esetén is. Az újraindítás előfeltétele, hogy a veszélyes munkaeszköz és technológia megfeleljen legalább az újraindítást megelőző munkavédelmi üzembe helyezés idején hatályos munkavédelmi előírásoknak.
- (4)** Az előző bekezdésekben előírt vizsgálat elvégzése munkabiztonsági szaktevékenységnek minősül.
- (5)** Veszélyes munkaeszközt, technológiát, annak munkavédelmi üzembe helyezéséig az üzemeltető munkáltató próba- vagy kísérleti jelleggel - kizáró jogszabályi rendelkezés hiányában - legfeljebb 180 nap időtartamra üzemeltetheti.
- Mvt. 22. § (1)** A munkahelynek, munkaeszköznek, technológiának a munkavédelmi üzembe helyezés időpontjában hatályos munkavédelmi előírásokat kell kielégítenie.
- (2)** Amennyiben a tervezés idején hatályban lévő munkavédelmi előírások az üzembe helyezés időpontjáig olyan mértékben szigorodtak, hogy érvényesítésük aránytalan gazdasági terhet jelentene, az (1) bekezdés előírása alól a hatáskörrel rendelkező illetékes felügyelet (17. §) felmentést adhat, ha az az egészséget és a biztonságos munkavégzést nem veszélyezteti.

A munkavégzés tárgyi feltételei

- Mvt. 23. § (1)¹** A biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos biztonsági felülvizsgálat alá kell vonni a veszélyes technológiát, továbbá a munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott munkaeszközt. Az időszakos biztonsági felülvizsgálatot szakirányú munkabiztonsági szakértői engedéllyel rendelkező személy vagy külön jogszabályban erre feljogosított személy, illetőleg erre akkreditált intézmény végezheti.

¹ A második mondatot beiktatta: 1997. évi CII. törvény 3. § (1). Hatályos: 1998. I. 1-től.

Vhr. 3. § (1) A biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos biztonsági felülvizsgálat (a továbbiakban: felülvizsgálat) alá kell vonni

- az 1. számú mellékletben szereplő munkaeszközt,
- azt a gépet, amelynek gyártásához vagy üzembe helyezéséhez hatósági engedély szükséges, illetőleg felülvizsgálatát jogszabály, szabvány vagy üzemeltetési dokumentációja (a rendeltetésszerű és biztonságos üzemeltetésre, használatra vonatkozó okmánya) előírja.

(2) A felülvizsgálatot az üzemeltetőnek ötévenként kell elvégeznie, ha jogszabály, szabvány vagy üzemeltetési dokumentáció más időszakot nem ír elő.

(3)¹ A felülvizsgálat eredményét a felülvizsgálónak írásba kell foglalnia, és - ha a felülvizsgálatot nem az üzemeltető munkáltató végezte - az üzemeltető munkáltató rendelkezésére bocsátania. Az üzemeltető munkáltató a felülvizsgálatot követő vizsgálatig köteles ezt a dokumentációt megőrizni.

(4)² Az (1) bekezdés alá tartozó munkaeszközt (gépet) a telephelyen kívül csak akkor lehet üzemeltetni, ha az azon elhelyezett jelzésről nyilvánvalóan megállapítható, hogy a felülvizsgálatot a (2) bekezdésben meghatározott időszaknak megfelelően elvégezték.

(2) Ha munkahely, egyéni védőeszköz, munkaeszköz, technológia a rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét és biztonságát, vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be, megfelelőségét az üzemeltető munkáltatónak soron kívül vizsgálnia kell. A vizsgálat elvégzéséig annak működését, illetve használatát meg kell tiltani. A vizsgálat elvégzése munkabiztonsági szaktevékenységnek minősül.

(3)³ A munkaügyi miniszter a népjóléti miniszterrel egyetértésben meghatározza a munkaeszközökre vonatkozó biztonsági és egészségügyi követelmények minimális szintjét.⁴

Mvt. 24. § Minden munkavállaló részére biztosítani kell

a) megfelelő mennyiségű, az egészségügyi előírásoknak megfelelő minőségű ivóvizet;

b) a munkahely és a munka jellegének megfelelően az öltözködési, tisztálkodási, egészségügyi, étkezési, pihenési és melegedési lehetőséget.

Mvt. 25. § A munkahely és a munka jellegének megfelelően gondoskodni kell a rendről, tisztaságról, a keletkező szennyező anyagok, szennyvíz, hulladék kezeléséről oly módon, hogy veszélyt vagy egészségi ártalmat ne okozzanak és a környezetet ne károsítsák.

Mvt. 26. § A munkahelyen a dolgozók létszámának és a veszély jellegének megfelelő jelző- és riasztóberendezést kell biztosítani.

Mvt. 26/A. §⁵ Az olyan munkahelyen, ahol a veszély jellege indokolja, a munkavállalók és a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelme érdekében biztonsági és egészségvédelmi jelzéseket kell alkalmazni. Ennek részletes szabályait a munkaügyi miniszter állapítja meg.⁶

Mvt. 27. § A munkahelyen gondoskodni kell az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges mozgástérrel.

¹ Beiktatta: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 1. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

² Beiktatta: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 1. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

³ Beiktatta: 1997. évi CII. törvény 3. §. (2). Hatályos: 1998. I. 1-től.

⁴ Lásd: 8/1998. (III. 31.) MüM rendelet.

⁵ Beiktatta: 1997. évi CII. törvény 4. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

⁶ Lásd: 1/1998. (I. 6.) MüM rendelet.

- Mvt. 28. § (1)** Az olyan munkahelyen, ahol be- vagy leesési veszély van, vagy a munkavállalót és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat leeső tárgyak veszélyeztetik, elkerítéssel, lefedéssel, vagy más alkalmas módon kell a védelemről gondoskodni.
- (2)** A munkahelyen alkalmazott munkaállás (állvány, pódium, kezelőjárda) kialakítása, elhelyezése, rögzítése feleljen meg a munkavégzés jellegének, a várható igénybevételnek, tegye lehetővé a biztonságos munkavégzést, a szükséges anyagok és eszközök tárolását, a biztonságos közlekedést, fel- és lejutást.
- Mvt. 29. §** A tárolóhelyeket a tárolt anyagok fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságainak, egymásra hatásának, továbbá a környezetből eredő hatásoknak, illetőleg az anyag emberi egészségre, környezetre gyakorolt hatásának, a rakodás, szállítás és tárolás módjának figyelembevételével kell kialakítani.
- Mvt. 30. §** Az energia-, cső- és közműhálózatnak biztonságosan üzemeltethetőnek, kezelhetőnek, karbantarthatónak és azonosíthatónak kell lennie, a villamos szerelvényeknek meg kell felelniük a biztonsági (érintésvédelmi, robbanásbiztonsági stb.) követelményeknek.
- Mvt. 31. §** A munkahely természetes és mesterséges megvilágítása elégítse ki a munkavégzés jellegének megfelelő világításra vonatkozó követelményeket.
- Mvt. 32. §** A munkahelyen a zajhatások és a rezgések, a por és vegyi anyagok, valamint a sugárzások, az alacsonyabb vagy magasabb légköri nyomás nem károsíthatják a munkavállalókat és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat, és nem veszélyeztethetik a munkavégzés biztonságát.
- Mvt. 33. § (1)** A munkahelyiségben a munkavállalók létszámát, a tevékenység jellegét és a veszélyforrásokat figyelembe véve elegendő mennyiségű és minőségű, egészséget nem károsító levegőt és klímát kell biztosítani.
- (2)** Ha az (1) bekezdésben előírt levegő vagy klíma biztosítása műszakilag megoldhatatlan, a munkavállalók egészségének megóvása érdekében szervezési intézkedéseket kell tenni, egyéni védőeszközt alkalmazni, illetőleg védőitalt juttatni.
- Mvt. 34. §** A szabadtéri munkahelyen - a munkavégzés jellegének és a munkakörülményeknek megfelelő műszaki megoldásokkal, munkaszervezéssel, egyéni védelemmel, melegedési lehetőséggel, védőitallal - gondoskodni kell a munkavállalók időjárás elleni védelméről.
- Mvt. 35. § (1)** Munkahely céljára csak olyan építmény alkalmazható, amely megfelelő szerkezetű és szilárdságú. Ilyen építményben az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek és jellegének, az abból fakadó tisztítási feltételeknek megfelelő határoló felületeket, belmagasságot, légtérfogatot, mozgásteret, közlekedési útvonalakat kell kialakítani.
- (2)** Az ablakoknak, tetővilágításoknak és szellőzőberendezéseknek biztonságos módon nyithatónak, zárhatóak, beállíthatóak és rögzíthetőnek kell lenniük, nyitott állapotban nem lehetnek olyan helyzetben, ami veszélyt jelent a munkavállalókra nézve.
- (3)** Az átlátszó felületű ajtók, kapuk, falak kitörés elleni védelméről, a veszély felismerésére alkalmas megkülönböztető jelzéséről gondoskodni kell.
- (4)¹** A lengőajtókat és lengőkapukat átlátszó anyagból kell készíteni, vagy szemmagasságban átlátszó betétrel ellátni.

¹ Beiktatta: 1997. évi CII. törvény 5. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

- Mvt. 36. § (1)** A munkahely padlózata és közlekedési útjai feleljenek meg a munkavégzés jellegének és az ebből fakadó tisztítási követelményeknek, a várható legnagyobb igénybevételnek, felületük csúszásmentes, egyenletes, botlás- és billenésmentes legyen. A közlekedési utak szélessége és a szabad magasság tegye lehetővé a gyalogosok és járművek biztonságos közlekedését, a közlekedési utak és pályák melletti biztonságos munkavégzést.
- (2)** Az olyan munka- és tárolóhelyiségekben, ahol gyalogos- és járműforgalom van, illetőleg rendszeresen anyagot szállítanak, a közlekedési, illetőleg az anyagmozgatási útvonalakat meg kell jelölni, vagy el kell választani egymástól.
- (3)¹** Az elsődlegesen gépjárműforgalom számára szolgáló kapu közvetlen közelében a gyalogosok számára külön ajtót kell biztosítani, ha a gyalogosok számára nem biztonságos az áthaladás.
- Mvt. 37. §²** A kijáratokat és vészkijáratokat, a kijelölt menekülési utakat szabadon kell tartani. Számuk, méretük, elhelyezésük és megvilágításuk tegye lehetővé a munkahely, a veszélyes terület gyors és biztonságos elhagyását. Vészkijárástól- vagy forgóajtók használata tilos. Vészkijáratot lezárni csak úgy szabad, hogy vészhelyzetben bárki által nyitható legyen.
- Mvt. 38. § (1)** Azokon a munkahelyeken, ahol az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés dohányzási tilalom elrendelését teszi szükségessé, külön dohányzóhelyet kell kijelölni.
- (2)** A nemdohányzók védelméről az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően minden munkahelyen dohányzóhelyek, -helyiségek kijelölésével vagy más szervezési intézkedéssel kell gondoskodni.
- Mvt. 39. § (1)** A gép állandó tartozéka a biztonságos használatához szükséges magyar nyelvű üzemeltetési dokumentáció, amelyet a gyártó, import esetén az importáló, annak hiányában az üzemeltető köteles biztosítani.
- (2)** Amennyiben az adott munkahelyen magyarul nem tudó munkavállaló dolgozik, a munkáltató a munkavállaló által értett nyelven is köteles biztosítani az üzemeltetési dokumentációt, a veszélyt jelző, tiltó és tájékoztató feliratokat.

A munkafolyamatra, a technológiára, az anyagra vonatkozó követelmények

- Mvt. 40. § (1)** A munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt, az anyagot úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalók, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse.
- (2)** Olyan munkahelyen, ahol különböző munkáltatók alkalmazásában álló munkavállalókat egyidejűleg foglalkoztatnak, a munkavégzést úgy kell összehangolni, hogy az az ott dolgozókra és a munkavégzés hatókörében tartózkodókra veszélyt ne jelentsen. E követelmény megvalósításáért a felek által szerződésben megjelölt munkáltató, ilyen kikötés hiányában a fővállalkozó, vagy ha ilyen nincs, akkor az a felelős, akinek a területén a munkavégzés folyik.
- Mvt. 41. § (1)** Anyagot, terméket mozgatni csak az anyag, termék tulajdonságainak megfelelő, arra alkalmas eszközzel, a kijelölt helyen és módon, a súly- és mérethatárok megtartásával szabad.
- (2)** Szabályzat (11. §) eltérő rendelkezése hiányában
- a munkahelyen belüli közlekedés rendjét a közúti közlekedés szabályainak megfelelő alkalmazásával kell kialakítani, továbbá

¹ Beiktatta: 1997. évi CII. törvény 6. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

² Megállapította: 1997. évi CII. törvény 7. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

- a munkahelyen belüli vasút üzemeltetésére a vasúti közlekedésre vonatkozó előírások az irányadók.
Az olyan járművekre, amelyek a közforgalomban nem vesznek részt, a járművek üzemben tartásának műszaki feltételeiről rendelkező előírásokat megfelelően kell alkalmazni.

Mvt. 42. § A veszélyes munkafolyamatoknál, technológiáknál a veszélyek megelőzése, illetve károsító hatásuk csökkentése érdekében

- a)¹ a veszélyforrásokat és az ellenük való védekezés módját, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit az érintett munkavállalókkal - mind a munkahely egésze, mind az egyes munkafolyamatok tekintetében - meg kell ismertetni, ideértve a 40. § (2) bekezdésében foglaltakat is;
- b) a veszélyforrások ellen védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket meg kell határozni, azokkal a munkavállalókat el kell látni, és használatukat meg kell követelni;
- c) a munkahely jellemzőitől, a munkaeszközöktől, az anyagok fizikai és kémiai tulajdonságaitól, a munkavállalók számától függően a munkahelyeket megfelelő eszközökkel kell felszerelni a tüzek leküzdésére, és szükség esetén tűzjelzőkkel és riasztó rendszerekkel is el kell látni ezeket; a veszélyforrások ellen védőberendezéseket és eszközöket, jelző-, tűzoltó, mentőkészülékeket, vészkapcsolókat, biztonsági megvilágítást (a továbbiakban: biztonsági berendezéseket) működképes, a rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban kell tartani;
- d) gondoskodni kell arról, hogy a munkavállalók egészségét vagy biztonságát fenyegető súlyos és közvetlen veszély esetén a munkavállalók a munkát beszüntessék, és a munkahelyeket azonnal elhagyják, biztonságos helyre távozzanak;
- e) a Szabályzatban (11. §) meghatározott vagy a veszélyeztetés által megkívánt időszakonként a mentést és a menekülést gyakorolni kell.

Mvt. 43. § Egyes munkafolyamatok végzését jogszabály engedélyhez kötheti.

Mvt. 44. § (1)² Azoknál a munkafolyamatoknál, ahol a munkavállaló veszélyforrás hatásának lehet kitéve, a hatásos védelmet - amennyiben külön jogszabály eltérően nem rendelkezik - zárt technológia alkalmazásával, ha ez nem oldható meg, akkor biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök és szervezési intézkedések - szükség szerinti együttes - alkalmazásával kell megvalósítani.

- (2) Az (1) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a munkavégzés hatókörében tartózkodókra is.

Mvt. 45. § (1) Rendellenes körülmények kialakulása esetére - amikor a szabályos üzemvitelre vonatkozó biztonsági előírások nem tarthatók be - a munkahely jellegére, helyzetére, kiterjedésére, valamint a veszélyforrások hatására, továbbá a munkavégzés hatókörében tartózkodókra is tekintettel mentési tervet kell készíteni, és a mentéshez szükséges személyeket ki kell jelölni. Jogszabály ezzel kapcsolatban kötelező előírásokat állapíthat meg.³

- (2) A mentési terv munkahelyre vonatkozó részét minden érintett munkavállalóval ismertetni kell.

Mvt. 46. § A munkahelyen - jellegének, elhelyezkedésének, a veszélyforrásoknak, a munkavállalók létszámának, a munka szervezésének megfelelően - biztosítani kell a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi és szervezési feltételeit.

¹ Megállapította: 1997. évi CII. törvény 8. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

² Megállapította: 1997. évi CII. törvény 9. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

³ Helyesbítette: Magyar Közlöny 1993/173.

Mvt. 47. § A munkavégzésre, a munkafolyamatokra, a munkahelyre, a technológiára, a munkaeszközre, az egyéni védőeszközre és a védőitalra vonatkozó részletes előírásokat külön jogszabály, Szabályzat (11. §) és szabvány tartalmazza.

Mvt. 48. § A veszélyforrások elleni védekezés módját e törvény és a 47. §-ban meghatározott rendelkezések figyelembevételével a munkáltató köteles megállapítani.

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi feltételei

Mvt. 49. § (1) A munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha

- annak ellátásához megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik,
- foglalkoztatása az egészségét, testi épségét, illetőleg a fiatalokú egészséges fejlődését károsan nem befolyásolja,
- foglalkoztatása az utódaira veszélyt nem jelent,
- mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti, és a munkára - külön jogszabályokban meghatározottak szerint - alkalmasnak bizonyult.

Az egészségügyi megfelelőségről előzetes és - külön jogszabályban meghatározott munkakörökben - időszakos orvosi vizsgálat alapján kell dönten.

(2) A tevékenység szerinti miniszter meghatározott munkakörök (foglalkozások) tekintetében előírhatja, hogy az (1) bekezdésben foglaltakon túl pályaalakmassági vizsgálat is szükséges, továbbá a vizsgálat rendjét a népjóléti miniszterrel egyetértésben határozza meg.

Mvt. 50. § A munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amelynek ellátására egészségileg alkalmas, rendelkezik az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal.¹

Mvt. 51. § (1) A munka egészséget nem veszélyeztető és biztonságos elvégzéséhez megfelelő szakképzettségű és számú munkavállalót kell biztosítani.

(2) Ahol veszély fenyeget, egyedül munkát végezni nem szabad.

(3) Ha a munka a munkavállaló testi épségére, egészségére veszéllyel járhat, a munkaügyi miniszter - a népjóléti miniszterrel és a tevékenység szerinti miniszterrel egyetértésben - előírhatja, hogy azt csak meghatározott szakképzettséggel (képzettséggel), illetőleg gyakorlattal rendelkező személy végezheti.

(4) Ha valamely munkát egyidejűleg két vagy több munkavállaló végez, a biztonságos munkavégzés érdekében az egyik munkavállalót meg kell bízni a munka irányításával, és ezt a többiek tudomására kell hozni.

Mvt. 52. § (1) Az iskolarendszerű oktatás, a nevelés keretében a tanulókat és a hallgatókat meg kell ismertetni a biztonságos életvitel, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés alapvető szabályaival.

(2) A szakmai képzés keretében kell gondoskodni arról, hogy a résztvevők elsajátítsák a képzettségük alapján betölthető munkakör egészségi és biztonsági követelményeit. A szükséges ismeretanyagot a szakirányítást végző miniszter a munkaügyi és a népjóléti miniszterrel egyetértésben határozza meg.

Mvt. 53. § A munkavédelmi szakképesítés feltételeit külön jogszabály határozza meg.

¹ Lásd: 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet.

IV. Fejezet

A MUNKÁLTATÓK ÉS A MUNKAVÁLLALÓK KÖTELESSÉGEI ÉS JOGAI AZ EGÉSZSÉGET NEM VESZÉLYEZTETŐ ÉS BIZTONSÁGOS MUNKAVÉGZÉS KÖVETELMÉNYEINEK MEGVALÓSÍTÁSÁBAN

Mvt. 54. §¹ (1) Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles figyelembe venni a következő általános követelményeket:

- a) a veszélyek elkerülése;
- b) a nem elkerülhető veszélyek értékelése;
- c) a veszélyek keletkezési helyükön történő leküzdése;
- d) az emberi tényező figyelembevételével a munkahely kialakításánál, a munkaeszközök és munkafolyamat megválasztásánál, különös tekintettel az egyhangú vagy kötött ütemű munkavégzés időtartamának mérséklésére, illetve káros hatásának csökkentésére, a munkaidő beosztására;
- e) a műszaki fejlődés eredményeinek alkalmazása;
- f) a veszélyes helyettesítése veszélytelenrel vagy kevésbé veszélyessel;
- g) egységes és átfogó megelőzési stratégia kialakítása, amely kiterjed a munkafolyamatra, a technológiára, a munkaszervezésre, a munkafeltételekre, a szociális kapcsolatokra és a munkakörnyezeti tényezők hatására;
- h) a kollektív műszaki védelem elsőbbsége az egyéni védelemhez képest;
- i) a munkavállalók megfelelő utasításokkal történő ellátása.

(2) A munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre, veszélyes anyagokra és készítményekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására. Az értékelés alapján olyan megelőző intézkedéseket szükséges hozni, amelyek biztosítják a munkakörülmények javulását, beépülnek a munkáltató valamennyi irányítási szintjén végzett tevékenységbe.

(3) Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles a munkabiztonsági szaktevékenység, illetőleg az 57-58. §-okban előírtak ellátására megfelelő képesítéssel rendelkező személyt biztosítani, valamint

- a) a szükséges utasításokat és tájékoztatást kellő időben a munkavállalónak megadni;
- b) rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket;
- c) a munkavégzés körülményeihez igazodó, illetve az azzal összefüggő veszélyek figyelembevételével megfelelő munkaeszközöket biztosítani a munkavállalók részére;
- d) új technológiák bevezetése előtt kellő időben megtárgyalni a munkavállalókkal, illetve munkavédelmi képviselőikkel bevezetésük egészségre és biztonságra kiható következményeit;
- e) a tudomására jutott rendellenességet, illetve a munka egészséget nem veszélyeztető és biztonságos végzésével kapcsolatos bejelentést haladéktalanul kivizsgálni, a szükséges intézkedéseket megtenni, az érintetteket értesíteni, és közvetlen veszély esetén a munkavégzést leállítani;

¹ Megállapította: 1997. évi CII. törvény 10. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

- f) a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések esetén az V. Fejezet rendelkezéseinek megfelelően eljárni;
- g) biztosítani a védőeszközök rendeltetésszerű használhatóságát, védőképességét, a kielégítő higiéniai állapotát, a szükséges tisztítását, karbantartását (javítását), pótlását;
- h) a változó körülményekhez igazodva megtenni a szükséges intézkedéseket a munkakörülmények javítására.

Mvt. 55. § (1) A munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló

- a) munkába álláskor,
- b) munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor,
- c) munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor,
- d) új technológia bevezetésekor

elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat.

- (2) Az (1) bekezdésben előírt ismeretek megszerzéséig a munkavállaló önállóan nem foglalkoztatható.

Mvt. 56. § Az egyéni védőeszköz juttatásának belső rendjét a munkáltató írásban határozza meg. E feladat ellátása munkabiztonsági szaktevékenységnek minősül.

Mvt. 57. § (1)¹ A munkáltató a munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott veszélyességi osztályhoz, munkavállalói létszámhoz igazodóan, a rendeletben megjelölt időtartamra és képesítési feltételekkel köteles munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személyt foglalkoztatni, e személy részére valamennyi munkavédelemmel összefüggő információt megadni, és a szükséges tárgyi feltételeket biztosítani az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés munkáltatói feladatainak teljesítése érdekében.

- (2) Az (1) bekezdésben előírt foglalkoztatás nem mentesíti a munkáltatót az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért e törvényben meghatározott felelőssége alól.

Vhr. 4. § A 2. számú mellékletben meghatározott tevékenységet folytató és veszélyességi osztályba sorolt munkáltató a mellékletben megállapított munkavállalói létszámhoz és képesítési feltételekhez igazodóan köteles az előírt időtartamokra munkavédelmi (munkabiztonsági) szakképesítéssel rendelkező szakembert foglalkoztatni.

Mvt. 58. § (1)² A munkáltató, az 57. § (1) bekezdésében előírt kötelezettségén túl, a népjóléti miniszter rendeletében³ meghatározottak szerint és valamennyi munkavállalójára kiterjedően a 21. § (4) bekezdésében - ide nem értve a munkaeszközöket -, a 23. § (2) bekezdésében, a 40. § (1) bekezdésében, a 42. §-ban, a 44. § (1) bekezdésében, a 46. §-ban, a 49. § (1) bekezdésében, az 54. § (1) bekezdés b), d)-g) pontjaiban, a (2) bekezdésében és (3) bekezdése b) pontjában és az 56. §-ban előírt feladatainak ellátásához a rendeletben megjelölt szakképesítéssel rendelkező személyeket (a továbbiakban: foglalkozás-egészségügyi szolgálat) köteles biztosítani.⁴

¹ Megállapította: 1997. évi CII. törvény 11. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

² Módosította: 1997. évi CII. törvény 18. § (1).

³ Lásd: 27/1995. (VII. 25.) NM rendelet.

⁴ Helyesbítette: Magyar Közlöny 1993/173.

- (2) A foglalkozás-egészségügyi szolgálat a munkáltató felelősségének érintetlenül hagyásával közreműködik az egészséges munkakörnyezet kialakításában, az egészségkárosodások megelőzésében.
- (3)¹ A munkáltatónak biztosítania kell, hogy a munkavállalói és azok munkavédelmi képviselői a munkakörülményeikkel kapcsolatban, így különösen a 61. §-ban biztosított jogaik gyakorlása során a szükséges felvilágosítást a foglalkozás-egészségügyi szolgálatról megkaphassák.
- (4) A foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakmai irányítását az ÁNTSZ illetékes szervei látják el, ebben a körben a munkáltató a foglalkozás-egészségügyi szolgálatnál foglalkoztatottaknak utasítást nem adhat.
- (5)²
- Mvt. 59. § (1) A munkáltatónak tájékoztatnia kell a munkavállalókat és a munkavédelmi képviselőt (bizottságot) arról, hogy az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos őt terhelő feladatait ki látja el.
- (2)³ A munkáltató köteles tájékoztatni a 8. §-ban, illetőleg az 57-58. §-okban meghatározott személyt, továbbá a munkavédelmi képviselőt (bizottságot) a kockázatértékelés [54. § (2) bekezdés] és a munkavédelmi intézkedések tapasztalatairól a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések nyilvántartásáról és bejelentéséről, a 81. § szerinti felügyelet ellenőrzésének megállapításairól.
- Mvt. 60. § (1)⁴ A munkavállaló csak a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munka végzésére vonatkozó szabályok megtartásával végezhet munkát. Így különösen köteles
- a) a rendelkezésére bocsátott munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően és a munkáltató utasítása szerint használni, a számára meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni;
  - b) az egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni és a tőle elvárható tisztításáról gondoskodni;
  - c) a munkavégzéshez az egészséget és a testi épséget nem veszélyeztető ruházatot viselni;
  - d) munkaterületén a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot megtartani;
  - e) a munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket elsajátítani és azokat a munkavégzés során alkalmazni;
  - f) a részére előírt orvosi - meghatározott körben pályaalakmassági - vizsgálaton részt venni;
  - g) a veszélyt jelentő rendellenességet, üzemzavart tőle elvárhatóan megszüntetni, vagy erre intézkedést kérni a felettesétől;
  - h) a balesetet, sérülést, rosszullétet azonnal jelenteni.
- (2)⁵ A munkavállaló önkényesen nem kapcsolhatja ki, nem távolíthatja el és nem alakíthatja át a biztonsági berendezéseket.⁶
- Mvt. 61. § A munkavállaló jogosult megkövetelni a munkáltatójától
- a) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit, a veszélyes tevékenységhez a munkavédelemre vonatkozó szabályokban előírt védőintézkedések megvalósítását;

¹ Módosította: 1997. évi CII. törvény 18. § (1).

² Hatályon kívül helyezte: 1995. évi LXXIII. törvény 31. §. Hatálytalan: 1995. VII. 22-től.

³ Beiktatta: 1997. évi CII. törvény 12. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

⁴ Számozását módosította: 1997. évi CII. törvény 13. §.

⁵ Beiktatta: 1997. évi CII. törvény 13. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

⁶ Lásd: 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet.

- b) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretek rendelkezésére bocsátását, a betanuláshoz való lehetőség biztosítását;
- c) a munkavégzéshez munkavédelmi szempontból szükséges felszerelések, munka- és védőeszközök, az előírt védőital, valamint tisztálkodószerek és tisztálkodási lehetőség biztosítását.

Mvt. 62. § A munkavállalót nem érheti hátrány az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása érdekében történő fellépéséért, illetve a munkáltató vélt mulasztása miatt jóhiszeműen tett bejelentéséért.

Mvt. 63. § (1) A munkavállaló jogosult megtagadni a munkavégzést, ha azzal életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné. Ha a munkáltató utasításának teljesítésével másokat veszélyeztetne közvetlenül és súlyosan, a teljesítését meg kell tagadnia.

- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott veszélyeztetésnek minősül különösen a szükséges védőberendezések, az egyéni védőeszközök működésképtelensége, illetve hiánya.

V. Fejezet

A MUNKABALESETEK ÉS A FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK BEJELENTÉSE, KIVIZSGÁLÁSA ÉS NYILVÁNTARTÁSA

Mvt. 64. § (1) A munkabalesetet és a foglalkozási megbetegedést - ideértve a fokozott expozíciós eseteket - be kell jelenteni, ki kell vizsgálni, és nyilvántartásba kell venni.

- (2) Az (1) bekezdésben foglaltakat a munkabaleset esetén - eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában - a munkáltató, foglalkozási megbetegedés esetén a népjóléti miniszter rendeletében meghatározott szerv (személy) teljesíti.

- (3) A munkáltató a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések bejelentése, kivizsgálása és nyilvántartása során a sérült (megbetegedett) következő személyes adatait rögzíti: név, születési hely és időpont, anyja neve.

- (4) A bejelentéssel, kivizsgálással és nyilvántartással kapcsolatos részletes előírásokat a munkabalesetek tekintetében e törvény és a munkaügyi miniszter rendelete, a foglalkozási megbetegedések tekintetében a népjóléti miniszter által kiadott rendelet határozza meg.¹

Vhr. 5. §² (1) A munkáltató minden munkabalesetet, ideértve a bányászati munkabalesetet is (a továbbiakban együttesen: munkabaleset), a bekövetkezését követően köteles haladéktalanul nyilvántartásba (a továbbiakban: munkabaleseti nyilvántartás) venni.

- (2) A munkabaleseti nyilvántartás - az Mvt. 64. § (3) bekezdésében megjelölteken túlmenően - az alábbi adatokat tartalmazza:

- a) a munkabaleset - minden évben 1-es sorszámmal kezdődő - számát;
- b) a sérült munkakörét;
- c) a sérülés időpontját, helyszínét, jellegét;
- d) a sérült ellátására tett intézkedést;
- e) annak tényét, hogy a sérült folytatta-e a munkáját.

- (3) A munkabaleseti nyilvántartást a munkáltató székhelyén vagy a munkáltató nyilvántartását vezető szervezeténél (irodánál) összesítve, és minden területileg elkülönült szervezeti egységénél külön-külön vezetni kell.

¹ Lásd: 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet.

² Megállapította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 2. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

Vhr. 6. § (1)¹ A munkaképtelenséget okozó munkabalesetet haladéktalanul ki kell vizsgálni. A vizsgálat megállapításait a 3. számú mellékletben foglaltak szerint olyan részletesen kell rögzíteni (pl. tanúk meghallgatásáról készült jegyzőkönyvvel, helyszínrajzzal, fényképpel), hogy az alkalmas legyen a baleset okainak felderítésére és vita esetén a tényállás tisztázására.

(2)² Az (1) bekezdésben leírt vizsgálat dokumentációját a munkabaleseti nyilvántartásban szereplő sorszámmal kell ellátni. Ezt a sorszámot a munkabaleseti jegyzőkönyvön is fel kell tüntetni.

Vhr. 7. § A súlyos munkabalesetet (ide nem értve a bányászati munkabalesetet) a munkáltatónak - telefonon, telexen, telefaxon vagy személyesen - azonnal be kell jelentenie a rendelkezésre álló adatok közlésével a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőség baleset helyszíne szerint illetékes területi szervének. A bányászati munkabalesetet a bányatörvényben és végrehajtási jogszabályaiban előírtak szerint kell bejelenteni.

Vhr. 8. § (1) A kivizsgálás során nyert adatokat, tényeket a 4. számú melléklet szerinti "munkabaleseti jegyzőkönyv"-ben (a továbbiakban: jegyzőkönyv) kell rögzíteni. Ha a sérült állapota vagy a baleset jellege miatt a vizsgálatot az adatszolgáltatás időpontjáig nem lehet befejezni, akkor azt a jegyzőkönyvben meg kell indokolni.

(2) A jegyzőkönyvet minden sérültről külön-külön, az 5. számú mellékletben foglaltak alapján kell kiállítani.

Vhr. 9. § A munkáltató köteles a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hónap 8. napjáig megküldeni a jegyzőkönyvet

a) a sérültnek, halála esetén közvetlen hozzátartozójának;

b)³ a halált, illetve a három napot meghaladó munkaképtelenséget okozó munkabalesetről a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőség, illetve a Magyar Bányászati Hivatal (a továbbiakban: MBH) baleset helyszíne szerint illetékes területi szervének;

c)⁴ külföldi kiküldetés, külszolgálat esetén a magyarországi székhelyű munkáltató magyar munkavállalójának a b) pont szerinti munkabalesetéről a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőség, illetve az MBH - munkáltató székhelye szerint illetékes - területi szervének;

d) a társadalombiztosítási kifizetőhelynek, ennek hiányában az illetékes egészségbiztosítási pénztárnak (kirendeltségnek).

Vhr. 10. § (1) Az a munkáltató köteles a munkabaleset kivizsgálására, bejelentésére és nyilvántartására vonatkozó előírásokat teljesíteni, amely (aki) a sérültet szervezett munkavégzés keretében foglalkoztatja.

(2) Ha a munkabaleset tanulót, hallgatót a szakképesítése megszerzéséhez szükséges gyakorlati képzés során nem a nevelési, oktatási intézményben éri, munkáltatón az őt foglalkoztatót kell érteni. Ettől az intézmény és a foglalkoztató szerződésben eltérhet. A foglalkoztató munkáltató minden munkabaleset esetén köteles erről a nevelési, oktatási intézményt értesíteni, és annak a kivizsgálásban való részvételét lehetővé tenni.

(3) Belföldön más munkáltatóhoz történő kirendelés (kiküldetés) esetén a munkabaleset kivizsgálásával, bejelentésével és nyilvántartásával kapcsolatos kötelezettségek teljesítéséért - a kirendelő (kiküldő) munkáltató értesítése mellett - a sérült munkáját közvetlenül irányító munkáltató a felelős.

¹ Számozását és szövegét módosította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 3. §, 7. § (2).

² Beiktatta: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 3. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

³ Módosítva: 9/1996. (XII. 20.) MüM rendelet 10. § (2) a) szerint. Módosította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 7. § (2).

⁴ Módosítva: 9/1996. (XII. 20.) MüM rendelet 10. § (2) a) szerint.

- Mvt. 65. § (1)** A munkabaleset és a foglalkozási megbetegedés kivizsgálása során fel kell tárni a kiváltó és közreható tárgyi, szervezési és személyi okokat, és ennek alapján intézkedéseket kell tenni a munkabalesetek és a foglalkozási megbetegedések megelőzésére.¹
- (2)** Munkabiztonsági szaktevékenységnek minősül a súlyos munkabaleset, valamint az olyan - munkaeszköz, illetve technológia által okozott - munkabaleset kivizsgálása, amely kettőnél több személy egyszerre (egy időben), azonos helyen történő sérülését vagy más egészségkárosodását okozta.
- Mvt. 66. § (1)** A sérült, illetőleg a balesetet észlelő személy köteles a balesetet a munkát közvetlenül irányító személynek haladéktalanul jelenteni.
- (2)** A munkáltatónak minden bejelentett, illetve tudomására jutott balesetről meg kell állapítania, hogy munkabalesetnek tekinti-e. Ha nem tekinti munkabalesetnek, akkor erről és a jogorvoslat lehetőségéről (68. §) a sérültet, halálos baleset esetén a hozzátartozót értesítenie kell.
- (3)** A munkáltatónak lehetővé kell tennie a munkavédelmi képviselő részvételét a munkabaleset kivizsgálásában.
- Mvt. 67. §** A munkabaleset bekövetkezésétől számított 3 év után a munkáltató a törvényben foglaltak alapján nem köteles a munkabalesetet bejelenteni, kivizsgálni és nyilvántartásba venni.
- Mvt. 68. §²** Ha a sérült (halála esetén hozzátartozója) a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását sérelmezi, úgy a területileg illetékes munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőséghez, bányászati munkabaleset esetén az illetékes bányakapitánysághoz fordulhat.
- Mvt. 69. §** Ha a magyarországi székhelyű munkáltató magyar állampolgárságú munkavállalóját külföldi kiküldetés (külszolgálat) során éri munkabaleset, a munkáltató köteles a munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott rendben a bejelentési és nyilvántartási kötelezettséget teljesíteni.

VI. Fejezet

A MUNKAVÉDELMI ÉRDEKKÉPVISELET, ÉRDEKEGYEZTETÉS

A munkavédelmi képviselő, a munkahelyi munkavédelmi bizottság

- Mvt. 70. § (1)** A munkavállalók az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő jogaik és érdekeik képviselőire jogosultak maguk közül képviselőt vagy képviselőket (a továbbiakban: munkavédelmi képviselő) választani, amennyiben a munkáltatónál foglalkoztatottak létszáma a 10 főt, illetőleg a kizárólag vagy döntően nem fizikai jellegű tevékenységet folytató munkáltatónál a 20 főt meghaladja.
- (2)** A munkavédelmi képviselők számára, megválasztásának és visszahívásának rendjére, működési területére a Munka Törvénykönyvének az üzemi tanács tagjaira, illetve az üzemi megbízottra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

¹ Helyesbítette: Magyar Közlöny 1993/173.

² Megállapította: 1996. évi CVII. törvény 40. § (2). Hatályos: 1997. I. 1-től.

(3) Amennyiben a munkavédelmi képviselők száma eléri a hármat, úgy munkahelyi munkavédelmi bizottságot (a továbbiakban: bizottság) hozhatnak létre. Bizottság létrehozása esetén a munkavédelmi képviselőt megillető jogokat - ha azok a munkavállalók összességét érintik - a bizottság gyakorolja.¹

(4) A bizottság tárgyalásán - a bizottság kezdeményezésére - a munkáltató vagy hatáskörrel rendelkező megbízottja köteles részt venni.

Mvt. 71. § A munkavédelmi képviselőnek (bizottságnak) és a munkáltatónak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során együtt kell működniük.

Mvt. 72. § (1) A munkavédelmi képviselő jogosult meggyőződni a munkahelyeken az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek érvényesüléséről, így különösen

- a munkahelyek, a munkaeszközök és egyéni védőeszközök biztonságos állapotáról;
- az egészség megővására és a munkabalesetek megelőzésére tett intézkedések végrehajtásáról;
- a munkavállalóknak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre történő felkészítéséről és felkészültségéről.

(2) A munkavédelmi képviselő az (1) bekezdésben meghatározott jogának gyakorlása keretében

a) működési területén a munkahelyekre munkaidőben beléphet, tájékozódhat az ott dolgozó munkavállalóktól;

b) részt vehet a munkáltató azon döntései előkészítésében, amelyek hatással lehetnek a munkavállalók egészségére és biztonságára, ideértve az új munkahelyek létesítésére vonatkozó döntéseket is;

c) tájékoztatást kérhet a munkáltatótól minden kérdésben, amely érinti az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzést;

d) véleményt nyilváníthat, kezdeményezheti a munkáltatónál a szükséges intézkedés megtételét;

e) részt vehet a munkabalesetek kivizsgálásában, az arra jogosult kezdeményezésére közreműködhet a foglalkozási megbetegedés körülményeinek feltárásában;

f) indokolt esetben a hatáskörrel rendelkező munkavédelmi felügyelethez fordulhat;

g)² a hatósági ellenőrzés során az ellenőrzést végző személlyel közölheti észrevételeit.

(3) A munkavédelmi képviselő jogosult az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő kérdésekben a munkáltatóval történő előzetes megállapodás alapján szakértőt igénybe venni, továbbá ilyen kérdésekben megbeszélést folytatni a felügyelletekkel.

(4) Amennyiben a munkáltató a 2. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettsége keretében munkavédelmi szabályzatban határozza meg a követelmények megvalósításának módját, úgy e szabályzat kiadásához a munkavédelmi képviselő (bizottság) egyetértése szükséges.³

Mvt. 73. § (1) A munkavédelmi képviselőnek a 72. § (2) bekezdés c)-e) pontjaiban meghatározott kezdeményezésére a munkáltatónak intézkednie vagy 8 napon belül válaszolnia kell.

(2) Amennyiben a kezdeményezéssel a munkáltató nem ért egyet, álláspontjának indokait - kivéve az azonnali intézkedést követő esetben - írásban köteles közölni.

¹ Helyesbítette: Magyar Közlöny 1993/173.

² Beiktatta: 1997. évi CII. törvény 14. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

³ Helyesbítette: Magyar Közlöny 1993/173.

Mvt. 74. § A munkavédelmi képviselő (bizottság) munkahelyi munkavédelmi program elkészítésére tehet javaslatot a munkáltató részére. Amennyiben a munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott munkáltató ezzel nem ért egyet, a munkavédelmi képviselő (bizottság) a Munka Törvénykönyvében szabályozott kollektív munkaügyi vitát kezdeményezhet.

Vhr. 11. §¹ A munkahelyi munkavédelmi program elkészítésére vonatkozó javaslat munkáltató részéről történő elutasítása esetén kollektív munkaügyi vita kezdeményezhető a 2. számú mellékletben meghatározott I. veszélyességi osztályba tartozó és 50 főnél több munkavállalót foglalkoztató, valamint a II. veszélyességi osztályba tartozó és 300 főnél több munkavállalót foglalkoztató munkáltatóval szemben.

Mvt. 75. § (1) A munkáltatónak biztosítania kell a feltételeket annak érdekében, hogy a munkavédelmi képviselő a jogait gyakorolhassa, így különösen

a) az indokolt eljárásához szükséges átlagkeresettel fizetett szabadidőt;²

b) a szükséges eszközöket;

c)³ egy választási ciklusban, a megválasztását követő egy éven belül legalább 32 óra - amennyiben a munkavédelmi képviselő munkavédelmi szakképzettséggel rendelkezik, úgy 8 óra - képzésben való részvétel lehetőségét.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak költségei a munkáltatót terhelik.

Mvt. 76. § (1) A munkavédelmi képviselőnek (bizottságnak) a jogait rendeltetésszerűen kell gyakorolnia, emiatt őt hátrány nem érheti.

(2) A munkavédelmi képviselő (bizottság) a működése során tudomására jutott adatok, tények nyilvánosságra hozatala tekintetében az üzemi tanács tagjára (üzemi megbízottra) megállapított munkajogi szabályoknak megfelelően köteles eljárni.

(3) A munkavédelmi képviselő munkajogi védelmére a választott szakszervezeti tisztségviselőre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a közvetlen felsőbb szakszervezeti szervén a bizottságot, annak hiányában a munkavédelmi képviselőt megválasztó munkavállalókat kell érteni.

Mvt. 77. §⁴ E törvény 70-76. §-ainak alkalmazásában nem munkavállaló a büntetés-végrehajtási jogviszonyban munkát végző személy.

Munkavédelmi Bizottság

Mvt. 78. § Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos országos érdekegyeztetést a munkavállalók, a munkaadók érdekképviselői szervezetei és a Kormány képviselőiből álló, saját ügyrend szerint működő Munkavédelmi Bizottság látja el.

Mvt. 79. § A Munkavédelmi Bizottság az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó érdekegyeztető tevékenysége keretében

a) jogosult tárgyalni és állást foglalni valamennyi, a tagjai által előterjesztett kérdésről, valamint előzetesen véleményezni a 11. §-ban megjelölt jogszabályok és egyéb előírások, intézkedések tervezeteit, a beszámolókat (jelentéseket) és az időszakos programokat;

b) részt vesz a munkavédelem országos programjának kialakításában és felülvizsgálatában;

c) ajánlásokat fogad el a munkavédelemre vonatkozó szabályokban rögzítetteket meghaladó munkavédelmi követelményekről;

¹ Megállapította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 4. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

² Helyesbítette: Magyar Közlöny 1993/173.

³ Megállapította: 1997. évi CII. törvény 15. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

⁴ Megállapította: 1996. évi LXII. törvény 104. § (2). Hatályos: 1996. IX. 1-től.

- d)¹ javaslatot tesz a felügyeletek által kiszabott pénzbírságok 80. § szerint történő felhasználására.

Bírságok felhasználása²

- Mvt. 80. §³ (1) A felügyeletek által a munkavédelemre vonatkozó szabályok megszegése miatt kiszabott pénzbírságot az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség számlájára kell befizetni.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti bírságösszeg - a munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott pályázati rendszerben - kizárólag az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés céljainak támogatására használható fel.⁴

VII. Fejezet

A MUNKAVÉDELEM HATÓSÁGI FELÜGYELETE

- Mvt. 81. § (1)⁵ A munkavédelemre vonatkozó szabályok megtartásának elősegítését, valamint ellenőrzését az e törvényben és külön jogszabályban megállapított jogállással és hatáskörrel rendelkező megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségek az OMMF, az ÁNTSZ és helyi szervei, illetve a bányafelügyelet (a továbbiakban együttesen: felügyelet) általános jelleggel látják el.
- (2) A felügyeletek tájékoztatással és tanácsadással segítik a munkáltatókat és munkavállalókat, a munkavédelmi képviselőket, továbbá az érdekképviselőket, hogy azok a munkavédelemmel kapcsolatos jogukat gyakorolhassák és kötelezettségeiket teljesíthessék.
- (3) A felügyeletek ellenőrzése kiterjed
- a) a munkáltatók és munkavállalók egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos feladatainak és kötelezettségeinek teljesítésére;
  - b) a munkahelyek létesítésére, a munkaeszközök üzemeltetésére, az alkalmazott technológiákra és anyagokra, valamint az egyéni védőeszközökre vonatkozó követelmények érvényesítésére;
  - c) a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések kivizsgálására, bejelentésére, nyilvántartására, valamint megelőzésére tett intézkedésekre.
- (4) A felügyeletek jogosultak
- a) az ellenőrzésük során feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében e törvényben és külön jogszabályban meghatározott intézkedés és felelősségre vonás alkalmazására;
  - b) a 22. § (2) bekezdésében meghatározott felmentés megadására.
- Mvt. 82. § (1) A felügyeletek munkavédelmi bírságot alkalmaznak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését elmulasztó, és ezzel a munkavállalók életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető munkáltatóval szemben.
- (2) A munkavédelmi bírság összege 50 000 Ft-tól 3 000 000 Ft-ig terjedhet.

¹ Megállapította: 1995. évi CXXI. törvény 80. § (1). Hatályos: 1996. I. 1-től.

² Megállapította: 1995. évi CXXI. törvény 80. § (2). Hatályos: 1996. I. 1-től.

³ Megállapította: 1995. évi CXXI. törvény 80. § (2). Hatályos: 1996. I. 1-től.

⁴ Lásd: 2/1996. (II. 21.) MüM rendelet.

⁵ Megállapította: 1996. évi CVII. törvény 40. § (3). Hatályos: 1997. I. 1-től.

- (3) A munkavédelmi bírságot a súlyos veszélyeztetést feltáró felügyelő javaslata alapján az illetékes megyei (fővárosi) szerv vezetője, az ÁNTSZ illetékességi körében a városi tisztifőorvos mint elsőfokú hatóság a veszélyeztetés mértéke alapján, valamint a mulasztás személyi és tárgyi körülményeinek mérlegelésével szabja ki.**

Az OMMF, illetve a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségek jogkörére vonatkozó külön szabályok¹

Mvt. 83. § Az OMMF elsőfokú hatósági jogkörében

a) a munkaügyi miniszter rendelete szerint engedélyezi a munkabiztonsági szakértők működését, és az engedélyezésekről nyilvántartást vezet;

Vhr. 12. § (1)² A munkabiztonsági szakértői tevékenység az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség által kiadott engedély alapján a 6. számú mellékletben felsorolt szakterületeken folytatható.

(2)³ Szakértői engedélyt az kaphat, aki az adott szakterületen - a (3) bekezdésben foglaltak kivételével - egyetemi (főiskolai) végzettséggel és elsőfokú munkavédelmi (munkabiztonsági) szakképesítéssel, legalább 5 év munkabiztonsági gyakorlattal, valamint a szakértői működésről szóló külön jogszabályban előírt feltételekkel, illetőleg műszaki szakterület és mérnöki végzettség esetén mérnöki vagy építész kamarai tagsággal rendelkezik.

(3) Kivételesen indokolt esetben szakértői engedélyt az is kaphat, aki nem rendelkezik a (2) bekezdés szerinti elsőfokú végzettséggel vagy szakképzettséggel, de megfelel a szakértői működésről szóló külön jogszabályban előírt feltételeknek, valamint e rendelet hatálybalépése előtt a 4/1985. (II. 21.) ME rendelet alapján munkavédelmi szakértői engedélyt kapott.

(4) A kérelemnek tartalmaznia kell az (1) bekezdés szerinti szakterületet a szakágazat megjelölésével, továbbá a kérelemhez csatolni kell a (2)-(3) bekezdésben előírt feltételekre vonatkozó érvényes okiratok, bizonyítványok hiteles másolatát, valamint az eddigi szakmai működés részletes leírását.

(5)⁴ Vissza kell vonni a szakértői engedélyt, ha utólag ismertté válik olyan körülmény, amely szerint az engedély kiadásának feltételei nem voltak meg, illetve visszavonható, amennyiben a szakértő a szakértői engedélyben foglaltaktól eltérően vagy nem az e rendeletben és a szakértői működésről szóló külön jogszabályokban előírt követelményeknek megfelelően fejt ki szakértői tevékenységet.

(6)⁵ A munkavédelemmel kapcsolatos hatósági jogkört [Mvt. 81. § (1) bekezdés] gyakorló személy az illetékessége alá tartozó munkáltatónál munkabiztonsági szakértői feladatot nem végezhet.

Vhr. 13. § (1)⁶ A munkabiztonsági szakértői engedély kiadása 5000 Ft díjfizetési, továbbá nyilvántartásba vétele illetékfizetési kötelezettség alá esik. A díj a kérelem elutasítása esetén sem kerül visszatérítésre.

(2)⁷ A nyilvántartásba vett munkabiztonsági szakértők névjegyzékét és az engedély érvényességi idejét az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség hivatalos lapjában évente közzéteszi.

Mvt. 83. § b) kiadja az egyéni védőeszköz minősítő bizonyítványt.

¹ Megállapította: 1996. évi CVII. törvény 40. § (4). Hatályos: 1997. I. 1-től.

² Módosította: 9/1996. (XII. 20.) MüM rendelet 10. § (2) b).

³ Megállapította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 5. § (1). Hatályos: 1998. I. 1-től.

⁴ Megállapította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 5. § (2). Hatályos: 1998. I. 1-től.

⁵ Beiktatta: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 5. § (3). Hatályos: 1998. I. 1-től.

⁶ Módosította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 5. § (2).

⁷ Módosította: 9/1996. (XII. 19.) MüM rendelet 10. § (2) b).

Mvt. 84. § (1)¹ A megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőség felügyelője elsőfokú hatóságként jogosult

- a) illetékességi területén valamennyi munkahelyen - külön engedély nélkül - ellenőrzést tartani;
- b) a munkabaleseteket, kivéve a közúti és légi közlekedéssel kapcsolatosakat - a munkáltató ez irányú felelősségét nem érintve - kivizsgálni;
- c) a munkáltatót felhívni az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesítésére;
- d) a munkáltatót a feltárt hiányosságok meghatározott határidőn belül történő megszüntetésére kötelezni;
- e) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó előírások súlyos megszegésével foglalkoztatott munkavállalót a kifogásolt munkavégzéstől eltiltani;
- f) a munkavállaló egészségét, testi épségét közvetlenül fenyegető veszély esetén - annak elhárításáig - a veszélyes tevékenység, illetőleg üzem, üzembrész, munkaeszköz működésének, használatának felfüggesztését elrendelni;
- g) elrendelni a 23. § (2) bekezdése szerinti vizsgálatot;
- h) a munkabaleset bejelentését vagy kivizsgálását elrendelni, ha a bejelentést vagy a kivizsgálást elmulasztották, vagy nem a jogszabályban foglaltaknak megfelelően végezték;
- i) a munkaeszköz és egyéni védőeszköz működését, használatát felfüggeszteni, ha az nem rendelkezik a 18. § (4) bekezdésében meghatározott okirattal;
- j) a szabálysértésre vonatkozó külön jogszabályok szerint eljárni.

(2) A felügyelő köteles a bejelentett súlyos munkabalesetet - a munkáltató ez irányú felelősségét nem érintve - kivizsgálni.

(3) A felügyelő az (1) bekezdés e), f) és i) pontjaiban foglalt határozatának azonnali végrehajtását rendelheti el.

Mvt. 85. §

a) Az OMMF elnöke hatósági ügyekben felettes szervnek minősül a megyei (fővárosi) felügyelőség vezetője, illetve az OMMF által hozott határozatok vonatkozásában.

b) A felügyelő felettes szerve hatósági ügyekben az OMMF.

Mvt. 86. §² Az OMMF, illetve a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőség hatósági jogköre nem terjed ki a külön jogszabályban meghatározott munka- és sugáregészségügyi, az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos sugárvédelmi feladatok ellenőrzésére, a bányafelügyelet hatáskörébe tartozó hatósági ügyekre, továbbá a fegyveres erők és rendvédelmi szervekre, amelyekre vonatkozóan az irányító jogkört gyakorló miniszter látja el a munkavédelmi hatósági felügyeleti tevékenységet.

VIII. Fejezet

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

Mvt. 87. § E törvény alkalmazásában:

1. **Baleset:** az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, amely a sérült akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be és sérülést, mérgezést vagy más (testi, lelki) egészségkárosodást, illetőleg halált okoz.

¹ A bevezető szövegrészt megállapította: 1996. évi CVII. törvény 40. § (5). Hatályos: 1997. I. 1-től.

² Megállapította: 1997. évi CII. törvény 16. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

- 1/A.¹ Kockázat:** a veszély megvalósulásának, azaz a káros hatás bekövetkezésének a valószínűsége.
- 2. Létesítés:** az a folyamat, melynek eredményeként új üzem, munkahely jön létre, vagy meglévő felújítása, bővítése, átalakítása, illetve gép telepítése történik, függetlenül attól, hogy létrejötte után termelő vagy nem termelő célra használják.
- 3. Munkabaleset:** az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül.
A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.
Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek (munkabalesetnek) az a baleset, amely a sérültet a lakásáról (szállásáról) a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben éri, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt járművével történt.
Bányászati munkabaleset: az a munkabaleset, amely a bányászati tevékenység során bármely munkáltatónál következett be.
Súlyos az a munkabaleset (bányászati munkabaleset), amely
- a) a sérült halálát (halálos munkabaleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított 90 napon belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét veszítette), magzata vagy újszülöttjének halálát, önálló életvezetését gátló maradandó károsodását;
  - b) valamely érzékszerv (vagy érzékelőképeség) és a reprodukciós képesség elvesztését, illetve jelentős mértékű károsodását okozta;
  - c) orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülést, egészségkárosodást;
  - d) súlyos csonkulást, hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjja nagyobb részének elvesztését (továbbá ennél súlyosabb esetek);
  - e) beszédképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulást, bénulást, illetőleg elmezavart okozott.
- 4. Munkaeszköz:** minden gép, készülék, szerszám vagy berendezés, amelyet a munkavégzés során alkalmaznak vagy azzal összefüggésben használnak (kivéve: az egyéni védőeszköz).
- 5. Munkahely:** minden olyan szabad vagy zárt tér (ideértve a föld alatti létesítményt, a járművet is), ahol munkavégzés céljából vagy azzal összefüggésben munkavállalók tartózkodnak.
- 6. Munkavállaló:** a szervezett munkavégzés keretében munkát végző személy.
- 7. Munkavédelmi üzembe helyezés:** az a munkavédelmi eljárás, amelynek során az üzemeltető meggyőződik arról, hogy az adott létesítmény, munkahely, technológia, munkaeszköz a munkavédelmi követelményeket kielégíti, és üzemeltetését elrendeli.
- 8. Munkáltató:** a munkavállalót szervezett munkavégzés keretében foglalkoztató.
Munkáltatónak kell tekinteni a mást nem foglalkoztató, a munkáját kizárólag személyesen végző egyéni vállalkozót e törvénynek a 9. § (2) bekezdésében meghatározott rendelkezései tekintetében.
A társadalmi munka esetén munkáltató a társadalmi munka szervezője.

¹ Beiktatta: 1997. évi CII. törvény 17. § (1). Hatályos: 1998. I. 1-től.

9. **Szervezett munkavégzés:** a munkaviszonyban, közszolgálati, illetve közalkalmazotti jogviszonyban, szövetkezeti tagság esetén munkaviszony jellegű jogviszonyban, a tanulói és hallgatói jogviszonyban a gyakorlati képzés során, büntetés-végrehajtási jogviszonyban (előzetes letartóztatásban, elítéltként), a közigazgatási határozat alapján, a fegyveres erők, fegyveres testületek, a hivatásos állami és a hivatásos önkormányzati tűzoltóság és más rendészeti szervek tagjai által szolgálati viszonyukban, a polgári szolgálatban végzett munka, valamint a munkáltató által kezdeményezett, irányított vagy jóváhagyott társadalmi munka.
10. **Újraindítás:** az olyan - munkavédelmi szempontból korábban üzembe helyezett - munkaeszköz, technológia újbóli üzembe helyezése, amelyet műszaki okból egybefüggően 30 napot meghaladóan nem használtak, vagy amelyen teljes szétszereléssel együttjáró javítási munkafolyamatot végeztek.
11. **Veszélyes:** az a létesítmény, munkaeszköz, munkafolyamat, technológia, amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége megfelelő védelem hiányában súlyos károsító hatásnak lehet kitéve.
12. **Veszélyes anyag:** minden anyag vagy készítmény, amely fizikai, kémiai vagy biológiai hatása révén veszélyforrást képviselhet, így különösen a
- robbanó,
  - oxidáló,
  - gyúlékony,
  - sugárzó,
  - mérgező,
  - maró,
  - ingerlő,
  - szenzibilizáló,
  - fertőző,
  - rákkeltő,
  - mutagén,
  - teratogén,
  - utódkárosító (beleértve a spontán vetélést, koraszülést és a magzat retardált fejlődését is),
  - egyéb egészségkárosító anyag.
13. **Veszélyforrás:** a munkavégzés során vagy azzal összefüggésben jelentkező minden olyan tényező, amely a munkát végző vagy a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyre veszélyt vagy ártalmat jelenthet.

Veszélyforrás lehet különösen:

- a fizikai veszélyforrás, ezen belül a
  - = munkaeszközök, járművek, szállító-, anyagmozgató eszközök, ezek részei, illetve mozgásuk, termékek és anyagok mozgása,
  - = szerkezetek egyensúlyának megbomlása,
  - = csúszós felületek,
  - = éles, sorjás, egyenetlen felületek, szélek és sarkok,
  - = tárgyak hőmérséklete,
  - = a munkahelynek a föld (padló) szintjéhez viszonyított elhelyezése,
  - = szintkülönbség,
  - = súlytalanság,
  - = a levegő nyomása, hőmérséklete, nedvességtartalma, ionizációja és áramlása,
  - = zaj, rezgés, infra- és ultrahang,
  - = világítás,

- = elektromágneses sugárzás vagy tér,
- = részecskesugárzás,
- = elektromos áramköri vagy sztatikus feszültség,
- = aeroszolok és porok a levegőben;
- a veszélyes anyag (lásd 12. pont);
- a biológiai veszélyforrás, ezen belül a
- = mikroorganizmus és anyagcsereterméke,
- = makroorganizmus (növény, állat);
- a fiziológiai, idegrendszeri és pszichés igénybevétel.

Vhr. 13/A. §¹ E rendelet alkalmazásában munkaképtelen az, aki a baleseti eredetű sérülés vagy egészségkárosodással összefüggő és gyógykezelést vagy rehabilitációt igénylő állapota miatt munkát nem tud végezni, függetlenül attól, hogy erre az időtartamra táppénzben részesül vagy sem.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Mvt. 88. § (1) E törvény 1994. január 1-jén lép hatályba.

(2)² E törvény 19. §-ának (3) bekezdésében, 21. §-ának (1)-(2) és (4) bekezdésében, 24. §-ában, 25. §-ában, 31-34. §-aiban, 40. §-ának (1) bekezdésében, 43. §-ában, 44. §-ának (1) bekezdésében, 45. §-ának (1) bekezdésében, 50. §-ában, 56. §-ában, 60. §-ában foglaltak részletes szabályait - a 47. §-ban leírt külön szabályozást nem érintve - a népjóléti miniszter a munkaügyi miniszterrel egyetértésben - a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény hatálya alá tartozó tevékenységekre a munkaügyi miniszterrel és az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszterrel egyetértésben - határozza meg.³

(3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a hatályát veszti a munkavédelemről szóló 47/1979. (XI. 30.) MT rendelet, valamint az azt módosító és végrehajtásáról rendelkező jogszabályok:

- 64/1980. (XII. 29.) MT rendelet,
- 18/1984. (III. 31.) MT rendelet,
- 12/1985. (III. 14.) MT rendelet,
- 4/1987. (II. 9.) MT rendelet,
- 63/1989. (VI. 30.) MT rendelet,
- 96/1991. (VII. 23.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja,
- 4/1986. (IV. 15.) BkM rendelet,
- 10/1981. (IX. 17.) EüM rendelet és az azt módosító 2/1986. (IV. 7.) EüM rendelet,
- 5/1986. (V. 7.) ÉVM rendelet,
- 3/1986. (II. 27.) IpM rendelet és az azt módosító 2/1990. (II. 16.) IpM rendelet, 2/1990. (VIII. 21.) IKM rendelet,
- 3/1986. (III. 9.) KM rendelet,
- 2/1986. (IV. 1.) KkM rendelet,
- 4/1986. (III. 9.) MÉM rendelet és az azt módosító 13/1990. (IV. 30.) MÉM rendelet és a 19/1992. (I. 28.) Korm. rendelet 6. §-a,
- 9/1981. (VI. 13.) MM rendelet és az azt módosító 2/1986. (III. 20.) ME rendelet,
- 1/1982. (I. 1.) PM rendelet és az azt módosító 4/1990. (II. 7.) PM rendelet,
- a munkavédelmi szakértőkről szóló 4/1985. (II. 21.) ME rendelet,
- a munkavédelmi minősítésről szóló 7/1985. (VII. 20.) ME rendelet,

¹ Beiktatta: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 6. §. Hatályos: 1998. I. 1-től.

² Megállapította: 1997. CII. törvény 17. § (2). Hatályos: 1998. I. 1-től.

³ Lásd: 25/1996. (VIII. 28.) NM rendelet, 26/1996. (VIII. 28.) NM rendelet, 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet.

- a munkavédelmi oktatásról és vizsgáztatásról szóló 9/1985. (VII. 20.) ME rendelet, illetve az ezt módosító 18/1989. (VII. 4.) SZEM rendelet,
- a foglalkozási balesetek kivizsgálásáról, bejelentéséről és nyilvántartásáról szóló 3/1987. (XI. 4.) ME rendelet és az ezt módosító 5/1989. (III. 1.) SZEM rendelet,
- a munkahelyek általános egészségügyi követelményeiről szóló 2/1981. (II. 7.) EüM rendelet 2. § első mondata, 3. §, 7. § (1) bekezdése, 11. § (1) bekezdése, 19. § (1) bekezdése, 20. § (1) bekezdése és a 23-24. §-a,
- a munkavédelemről szóló 2/1986. (IX. 17.) MP rendelkezés,
- a munkavédelemről szóló 30/1981. (HK. 18.) HM utasítás és a módosításról szóló 26/1984. (HK. 15.) HM utasítás,
- a munkavédelemről szóló 108/1987. (IK. 7.) IM utasítás, továbbá az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőségről szóló 98/1990. (XI. 28.) Korm. rendelet,
- a 22/1982. (XI. 26.) IpM rendelet a munkavédelemről a kisiparban,
- a 19/1982. (XII. 27.) BkM rendelet a munkavédelemről a magánkereskedelemben,
- a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény 65. § (2) bekezdése, valamint a 197. § c) pontjából a "- (2)" szövegrész.

(4)¹

(5) Ahol jogszabály üzemegészségügyi szolgálatot említ, azon foglalkozás-egészségügyi szolgálatot, ahol üzemorvost, azon foglalkozás-egészségügyi orvost kell érteni.

(6) Ahol jogszabály az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőséget említi, ott Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőséget kell érteni.

Vhr. 14. § (1) E rendelet 1994. január 1-jén lép hatályba.

(2) Az e rendelet hatálybalépése előtt a 4/1985. (II. 21.) ME rendelet alapján kiadott munkavédelmi szakértői engedélyek, továbbá a 7/1985. (VII. 20.) ME rendelet alapján kiadott minősítő bizonyítványok az azokban foglalt időpontig és feltételekkel érvényesek.

1. számú melléklet az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelethez

Az Mvt. 18. § (4) bekezdése alá tartozó munkaeszközök jegyzéke

1. KÖRFŰRÉSZEK (egy vagy több fűrészlappal, fa vagy hús, illetve hasonló anyagokhoz)
  - 1.1. FŰRÉSZGÉPEK, amelyek rögzített szerszámmal dolgoznak, gépágyúk fix, a munkadarabot kézi vagy leszerelhető előtolással juttatják szerszámhoz.
  - 1.2. FŰRÉSZGÉPEK, amelyek rögzített szerszámmal dolgoznak, az alternáló mozgású fűrészállványt kézzel vezérlik, vagy azt hajtóművel szerelték fel.
  - 1.3. FŰRÉSZGÉPEK, amelyek rögzített szerszámmal dolgoznak, a munkadarabot gépi előtolással mozgatják, a munkadarab behelyezése (adagolása) és/vagy kivétele kézzel történik.
  - 1.4. MOZGÓSZERSZÁMÚ FŰRÉSZGÉPEK, gépi előtolással és a munkadarab kézzel végzett behelyezésével és/vagy kivételével.
2. FAIPARI GYALUGÉPEK, kézi előtolással.
3. FAIPARI VASTAGSÁGI GYALUGÉPEK, egyoldali megmunkálásra, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik.
4. SZALAGFŰRÉSZEK, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik.
5. Az 1-4. és 7. pont alatti munkaeszkőfajták kombinált kivitelben.
6. FAIPARI CSAPMARÓGÉPEK, több szerszámtartóval, kézi előtolással.
- 7.¹ KÉZI LÁNCFŰRÉSZGÉPEK (famegmunkálásra)

¹ Beépítve: 17/1968. (IV. 14.) Korm. rendelet 76/A. §.

8. FÜGGŐLEGES MARÓGÉPEK, kézi előtolással.
9. PRÉSEK, HAJLÍTÓGÉPEK fa- és fémmegmunkáláshoz, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik, a mozgó elemek lökete túllépheti a 6 mm-t, a sebesség a 30 mm/s-ot.
10. MŰANYAGFELDOLGOZÓ FRÖCCSÖNTÖGÉPEK vagy FORMÁZÓPRÉSEK, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik.
11. GUMIIPARI FRÖCCSÖNTÖGÉPEK vagy FORMÁZÓPRÉSEK, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik.
12. SZÖGBELÖVŐK.
- 13.² DARUK ÉS FUTÓMACSKÁK
14. FELVONÓK.
15. KÖTÉLPÁLYÁK.
16. MOBIL és egyéb SZEMÉLYEMELŐK.
17. RAKODÓGÉPEK.
18. MEZŐGAZDASÁGI ÉS ERDÉSZETI TRAKTOROK.
19. A JÁRMŰÜRÍTÉS ÉS -MOZGATÁS KÜLÖNLEGES BERENDEZÉSEI.
20. JÁRMŰEMELŐK, SZERVIZ- ÉS GARÁZSEMELŐK.
21. GÉPI MEGHAJTÁSÚ EMELŐTARGONCÁK.
- 22.³ VILLAMOS EMELŐDOB
- 23.⁴ KÉZI TÖLTÉSŰ ÉS PRÉSMECHANIZMUSSEL RENDELKEZŐ HÁZTARTÁSI HULLADÉKGYŰJTŐ TEHERJÁRMŰVEK.
24. PIROTECHNIKAI TERMÉKEKET GYÁRTÓ GÉPEK.
25. KÜLÖN IS FORGALMAZOTT BIZTONSÁGI ALKOTÓELEMEK KÖZÜL:
  - 25.1. Közelítésre működésbe lépő biztonsági berendezés.
  - 25.2. Kétkeszkes kapcsolók logikai egységei és elemei.
  - 25.3. Határoló berendezések.
  - 25.4. Borulás hatása elleni védőszerkezetek.
  - 25.5.⁵ Eső, zuhanó tárgyak hatása elleni védőszerkezetek.
  - 25.6.⁶ A 9-11. pontokban meghatározott munkaeszközöknél alkalmazott automatikus mozgású védőszerkezet.

2. számú melléklet az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelethez

**Munkavédelmi (munkabiztonsági) szakképesítéssel rendelkező személy
foglalkoztatásának feltételei**

1.⁷ A munkáltatók tevékenységük alapján a következő munkavédelmi szempontú veszélyességi osztályba tartoznak (ágazati számként a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszerére vonatkozó 9017/1991. [SK 8.] KSH közlemény számjele szerepel):

Ágazati számjel	Gazdasági tevékenység megnevezése
-----------------	-----------------------------------

¹ Megállapította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 1. melléklet I. Hatályos: 1998. I. 1-től.

² Megállapította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 1. melléklet I. Hatályos: 1998. I. 1-től.

³ Megállapította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 1. melléklet I. Hatályos: 1998. I. 1-től.

⁴ Megállapította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 1. melléklet I. Hatályos: 1998. I. 1-től.

⁵ Megállapította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 1. melléklet I. Hatályos: 1998. I. 1-től.

⁶ Megállapította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 1. melléklet I. Hatályos: 1998. I. 1-től.

⁷ Módosította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 1. melléklet II.

I. VESZÉLYESSÉGI OSZTÁLY

- 02 Erdőgazdálkodási termelés és szolgáltatás (a szolgáltatás kivételével)
- 10 Szénbányászat és tüzekkitermelés
- 11 Kőolaj- és földgázkitermelés
- 12 Uránércbányászat
- 13 Fémtartalmú ércek bányászata
- 14 Egyéb bányászat
- 1511 Hús- és halfeldolgozás
- 20 Fafeldolgozás
  - Kivéve:
  - 2029 Parafa, szalma és fonott termékek gyártása
- 21 Papír és papírtérkép gyártása
- 23 Kőolaj-feldolgozás és kokszyártás
- 24 Vegyi alapanyagok és termékek gyártása
- 25 Gumi- és műanyag termékek gyártása
- 26 Nemfém ásványi termékek gyártása
- 27 Kohászat
- 2821 Fémtartály, szállítótartály gyártása
- 283 Erőműi és ipari kazán gyártása
- 284 Kazán szállítótartály javítása és technológiai szerelése
- 2851 Fémalakítás, porkohászat
- 29 Gépek, gépi berendezések gyártása és javítása
- 3511 Hajógyártás és -javítás
- 352 Vasúti és közúti kötőtpályás járművek gyártása
- 3710 Fém visszanyerése hulladékból
- 40 Villamosenergia-, gáz- és hőellátás
- 45 Építőipar
- 60 Szárazföldi és csővezetékes szállítás
- 61 Vízi szállítás
- 62 Légi szállítás
- 63 A szállítás kiegészítő tevékenységei
  - Kivéve:
  - 633 Szállítás és utazásszervezés
  - 635 Garázsszolgáltatás, parkolás és járműörzés
- 73 Kutatás és kísérleti fejlesztés
  - Kivéve:
  - 732 Humán és társadalomtudományi kutatás és kísérleti fejlesztés
- 90 Szennyvíz- és hulladékkezelés, köztisztasági szolgáltatás

II. VESZÉLYESSÉGI OSZTÁLY

- 01 Mezőgazdaság, vadgazdálkodás és kapcsolódó szolgáltatások
- 02 Erdőgazdálkodási termelés és szolgáltatás (a termelés kivételével)
- 05 Halászat és kapcsolódó szolgáltatások
- 15 Élelmiszerek és italok gyártása
  - Kivéve:
  - 1511 Hús- és halfeldolgozás
- 16 Dohánytermékek gyártása
- 17 Textilgyártás
- 18 Ruházati termékek gyártása, szőrmekikészítés és -festés
- 19 Bőrkikészítés, bőrtermékek és lábbeli gyártása
- 2029 Parafa, szalma és fonott termékek gyártása

- 22 Kiadói és nyomdaipari tevékenység, hang- és képfelvételek sokszorosítása
- 28 Fémfeldolgozási termékek gyártása
Kivéve:
2821 Fémtartály, szállítótartály gyártása
283 Erőműi és ipari kazán gyártása
284 Kazán, szállítótartály javítása és technológiai szerelése
2851 Fémalakítás, porkohászat
- 30 Irodagép- és számítógépgyártás
- 31 Villamosipari gépek és készülékek gyártása és javítása
- 32 Híradástechnikai termékek gyártása és javítása
- 33 Műszergyártás és -javítás
- 34 Közúti gépjárműgyártás
- 35 Egyéb járművek gyártása és javítása
Kivéve:
3511 Hajógyártás és -javítás
352 Vasúti és közúti kötöttpályás járművek gyártása
- 36 Bútorgyártás, egyéb feldolgozóipari termékek gyártása
- 37 Nyersanyag visszanyerése hulladékból
Kivéve:
3710 Fém visszanyerése hulladékból
- 41 Víztermelés, -kezelés és -elosztás
- 502 Közúti járműjavítás és karbantartás
- 64 Posta és távközlés (a posta kivételével)
- 7423 Műszaki tesztelés és elemzés
- 7492 Nyomozási és biztonsági tevékenység
- 7493 Épülettisztítás
- 8022 Szakmai középiskolai oktatás
- 8023 Szakmunkásképző iskolai oktatás
- 8024 Szakiskolai oktatás
- 8031 Egyetemi oktatás
- 8032 Főiskolai oktatás
- 8034 Felsőfokú szakképesítést nyújtó képzés
- 85 Egészségügyi és szociális ellátás
Kivéve:
853 Szociális ellátás
- 9211 Filmgyártás
- 9214 Rádiós és televíziós tevékenység
- 9219 Máshova nem sorolt egyéb szórakoztató tevékenység (pl. színházi tevékenység)
Kivéve:
varieté, báltermek, diszkók
- 93 Egyéb szolgáltatás

III. VESZÉLYESSÉGI OSZTÁLY

- 50 Közúti jármű- és üzemanyag-kereskedelem
Kivéve:
502 Közúti járműjavítás és -karbantartás
- 51 Nagykereskedelem (közúti jármű- és üzemanyag-kereskedelem nélkül)
- 52 Kiskereskedelem (közúti jármű- és üzemanyag-kereskedelem nélkül)
- 55 Szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás
- 633 Szállítás- és utazásszervezés
- 635 Garázsszolgáltatás, parkolás és járműőrzés
- 64 Posta és távközlés (a távközlés kivételével)
- 65 Pénzügyi tevékenység, a biztosítás és nyugdíjalap-kezelés nélkül

- 66 Biztosítás és nyugdíjalap-kezelés, a kötelező társadalombiztosítás nélkül
  - 67 A pénzügyi tevékenység kiegészítő szolgáltatásai
  - 70 Ingatlanügyek
  - 71 Ingóvagyon kölcsönzése
  - 72 Számítástechnikai és ehhez kapcsolódó tevékenységek
  - 732 Humán és társadalomtudományi kutatás és kísérleti fejlesztés
  - 74 A gazdasági tevékenységet segítő szolgáltatás
    - Kivéve:
    - 7423 Műszaki tesztelés és elemzés
    - 7492 Nyomozási és biztonsági tevékenység
    - 7493 Épülettisztítás
  - 75 Közigazgatás, kötelező társadalombiztosítás
  - 80 Oktatás
    - Kivéve:
    - 8022 Szakmai középiskolai oktatás
    - 8023 Szakmunkásképző iskolai oktatás
    - 8024 Szakiskolai oktatás
    - 8031 Egyetemi oktatás
    - 8032 Főiskolai oktatás
    - 8034 Felsőfokú szakképesítést nyújtó képzés
  - 853 Szociális ellátás
  - 91 Tagsági viszonyon alapuló, máshova nem sorolt szervezetek közösségi, társadalmi tevékenysége
  - 92 Szórakoztató, kulturális és sporttevékenység
    - Kivéve:
    - 9211 Filmgyártás
    - 9214 Rádiós és televíziós tevékenység
2. A munkáltatókat a veszélyességi osztályon belül az általuk foglalkoztatott munkavállalók előző évi átlagos állományi - ennek hiányában a besoroláskori átlagos állományi - létszáma alapján kell csoportosítani:
- a) 100-500 munkavállaló között;
  - b) 501-1000 munkavállaló között;
  - c) 1000 munkavállaló felett.
3. Az 1. és 2. pontban leírt szempontok alapján besorolt munkáltató legalább a következő számú és munkavédelmi szakképesítésű személyt köteles - minimálisan az e pontban megállapított munkaidőtartamot kitöltő - munkavédelmi tevékenységre foglalkoztatni:
- I/a) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű napi négy órára,
  - I/b) egy fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel,
  - I/c)¹ egy fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel és minden megkezdett 600 munkavállaló után további egy-egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel,
  - II/a)-b) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű napi két órára [II/a) esetén], illetve teljes munkaidővel [II/b) esetén],²
  - II/c)³ egy fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel és minden megkezdett 800 munkavállaló után további egy-egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel,
  - III/a)-b) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű napi egy órára [III/a) esetén], illetve napi négy órára [III/b) esetén],
  - III/c) egy fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel.

¹ Megállapította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 1. melléklet II. Hatályos: 1998. I. 1-től.

² Helyesbítette: Magyar Közlöny 1994/3.

³ Megállapította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 1. melléklet II. Hatályos: 1998. I. 1-től.

4. A 100 fő alatti munkavállalót foglalkoztató munkáltató a munkavédelemre vonatkozó szabályokban előírt munkabiztonsági szaktevékenység elvégzésére köteles munkavédelmi (bányászati) szakképesítésű személyt foglalkoztatni (akár esetenként, akár folyamatosan), egyébként munkavédelmi szakember foglalkoztatásának szükségességéről saját mérlegelése alapján dönt.
- 5.¹ Az 1. és a 2. pont szerinti besorolásról és ez alapján a 3. pont szerinti foglalkoztatásról a munkáltató saját felelősséggel gondoskodik.
- Amennyiben a munkáltató az ágazati számjele szerinti tevékenység mellett más veszélyességi osztályba sorolásra alapot adó tevékenységet is folytat:
- ha ez utóbbi tevékenység magasabb veszélyességi osztályba tartozik és az e körben foglalkoztatottak száma az összlétszám 40%-át eléri, számjeléhez képest eggyel magasabb;
  - ha ez utóbbi tevékenység alacsonyabb veszélyességi osztályba tartozik és az e körben foglalkoztatottak száma az összlétszám 60%-át eléri, számjeléhez képest eggyel alacsonyabb
- veszélyességi osztályba kell a munkáltatót besorolni.
- A 2. pontban megjelölt létszámkategória szerinti besorolás alapja minden esetben a munkáltató teljes állományi létszáma (akkor is, ha a létszám százalékos aránya miatt magasabb vagy alacsonyabb veszélyességi osztályba kell sorolni a fentiek szerint).
- Tanulókat, hallgatókat abban az arányban kell a munkavállalói létszámhoz számítani, amilyen arányt a gyakorlati képzésük képvisel a teljes oktatási idő tartamához képest.
6. A munkavédelmi hatósági ellenőrzés során a munkáltatónak kell bizonyítani a besorolás helyességét, az alapul vett adatok valódiságát.

3. számú melléklet az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelethez

A munkabaleset kivizsgálásának szempontjai

A munkabaleset vizsgálatakor az esemény térbeni és időbeni környezetében fel kell tárni a veszélyes körülményeket és veszélyes cselekedeteket, valamint azokat a tényezőket, melyeknek szerepük lehetett a sérülést eredményező mozzanat vagy folyamat beindulásában.

A munkabaleset kivizsgálása során helyszíni szemlét kell tartani. A helyszíni szemle eredményét szükség szerint jegyzőkönyvben, rajzon, fényképen, videofelvételen rögzíteni kell.

A munkabalesetről információval rendelkező személyeket - ha szükséges jegyzőkönyvileg - meg kell hallgatni.

Ezek lehetnek:

- a sérült,
- a balesetet okozó személy,
- a szemtanúk,
- a sérült munkatársa,
- a sérült közvetlen vezetője.

A munkabaleset kivizsgálása során meg kell állapítani:

- a létesítmények, gépek, berendezések, szerszámok, eszközök, a munka tárgya (anyaga) biztonságtechnikai állapotát, ennek keretében a munkavédelmi minőségre, üzembe helyezésre, műszaki felülvizsgálatra, technológiára, kezelésre, karbantartásra vonatkozó előírások meglétét, megfelelőségét, érvényesülését, előre nem látható esemény (pl. üzemzavar, műszaki hiba) fellépését;
- az egyéni és kollektív védőeszközök, a sérült öltözete, védőberendezések,

¹ Az utolsó bekezdést beiktatta: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 1. melléklet II. Hatályos: 1998. I. 1-től.

jelzőberendezések, védőburkolatok meglétét, megfelelőségét, alkalmazásukra és használatukra vonatkozó előírások érvényesülését;

- a környezeti tényezőket, ezek jelenlétét, mértékét, hatását (szükség esetén műszeres méréssel):

1. mechanikai tényezők,
2. kémiai tényezők (ezen belül: gázok, gőzök, por),
3. elektromos tényezők,
4. zaj és rezgés,
5. sugárzás (ezen belül: világítási tényezők),
6. meteorológiai tényezők,
7. klímátényezők,
8. hőmérséklet hatásai,
9. élőlény hatásai,

10. egyéb ártalmas és/vagy veszélyes hatások;

- a munkaszervezés, a belső ellenőrzés, irányítás rendszerét, a munkavégzés ütemét, a munkatér nagyságát, munkakörnyezetben az ergonómia érvényesülését, utasítást, jelzést, figyelmeztetést adó táblák, feliratok létét, minőségét, figyelemelterelő jelenségek, tevékenységek jelenlétét, az üzemi rend és tisztaság, az anyagtárolás, szállítás, közlekedés szabályainak érvényesülését, a munkáltatás egyéb körülményeit;

- a balesetet szenvedett munkavállaló (balesetet okozó személy) és társak baleset bekövetkezése előtti feladatát, szándékát és cselekedeteit, a környezeti tényezők baleset előtti állapotát;

- az érintett termelőberendezésekre, munkaeszközökre, munkafolyamatra, sérülti (okozói) és társi cselekedetre vonatkozó előírások érvényesülését, az előírástól való eltérés mértékét;

- a balesetet kiváltó okot, okokat, az eddig felsorolt minden tényező hatásának tételes vizsgálatával, a közrehatás valószínűsíthető arányának megállapításával;

- hogyan lett volna elkerülhető a munkabaleset;

- az összes lehetséges javító intézkedést, és ezek függvényében azt, hogy mit kell tenni hasonló baleset megelőzése érdekében.

A munkabaleset vizsgálatának megállapításait olyan részletességgel kell rögzíteni, hogy az így készült dokumentumok alkalmasak legyenek a baleset okainak megállapítására és a megállapított összefüggések, körülmények tényszerű alátámasztására.

Az 58-61. és a 67-69. kódnégyzeteket a felügyelet tölti ki!

Baleseti sérülés, mérgezés és külső okok következményei		58	59	60	61
A baleset súlyossága:	1. 1-3 napos munkakiesés 3. Csonkulásos				62
	2. 3 napon túl gyógyuló 4. Halálos				
A védő- és jelzőberendezés, egyéni védőeszközök alkalmassága					
1. Alkalmas, rendeltetésszerűen használták	Védőburkolat	63			
2. Alkalmas, nem rendeltetésszerűen használták	Védőberendezés	64			
3. Alkalmas, nem használták	Jelzőberendezés	65			
4. Alkalmatlan, rendeltetésszerűen használták	Egyéni védőeszköz	66			
5. Alkalmatlan, nem rendeltetésszerűen használták					
6. Alkalmatlan, nem használták					
7. Szükséges, de nem volt					
8. Nem szükséges					
Milyen INTÉZKEDÉS szükséges a hasonló balesetek megelőzéséhez?					67
A MUNKAVÉDELMI KÉPVISELŐ RÉSZVÉTELE, egyéb ÉSZREVÉTELEK, megjegyzések:					68
					69
A MUNKÁLTATÓ neve és aláírása:		Az adatszolgáltatás jellege:			
.....					
P. H.		1. új			
Kelt:		2. módosítás	70		
		3. törlés			

5. számú melléklet az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelethez¹

Munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltési utasítása

A munkáltatónak - írógéppel vagy nyomtatott betűvel - ki kell töltenie a munkabaleseti jegyzőkönyv (a továbbiakban: jegyzőkönyv) valamennyi, szöveges választ igénylő rovatát, továbbá a következő kódnégyzeteket: 1-38., 60-64. és 68. A 39-59. és a 65-67. kódnégyzeteket az illetékes felügyelet (OMMF megyei felügyelősége, MBH területi bányakapitánysága) tölti ki.

A munkáltatónak figyelemmel kell lennie a munkavédelemről szóló törvény (Mvt.) 65. § (2) bekezdésének előírására, amely munkabiztonsági szaktevékenységnek minősíti a súlyos munkabaleset, valamint az olyan munkaeszköz, illetve technológia által okozott munkabaleset kivizsgálását, amely kettőnél több személy egyszerre (egy időben), azonos helyen történő sérülését vagy más egészségkárosodását okozta. A kivizsgálás egyik tartalmi eleme a jegyzőkönyv szakszerű kitöltése, amely jogszabályban előírt szakképzettséggel rendelkező szakember bevonásával történhet.

TERÜLETI KÓD: (1-2. kódnégyzet)

Területszámok:

01	Budapest
02	Baranya
03	Bács-Kiskun
04	Békés
05	Borsod-Abaúj-Zemplén
06	Csongrád
07	Fejér
08	Győr-Moson-Sopron
09	Hajdú-Bihar
10	Heves
11	Komárom-Esztergom
12	Nógrád
13	Pest
14	Somogy
15	Szabolcs-Szatmár-Bereg
16	Jász-Nagykun-Szolnok
17	Tolna
18	Vas
19	Veszprém
20	Zala
21	Külföld

Annak a területnek a fentiek szerinti számát kell a kódnégyzetbe beírni, ahol a baleset történt.

STATISZTIKAI SZÁMJEL: (3-19. kódnégyzet)

Amennyiben az adatszolgáltatásra kötelezett munkáltató statisztikai számmal nem rendelkezik, akkor a 3-10. kódnégyzetekbe a munkáltató adószámát kell beírni.

SÉRÜLT NEVE:

Amennyiben a sérült asszonynevét használja, úgy minden esetben a leánykori nevét is fel kell tüntetni.

---

¹ Módosította: 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 1. melléklet III.

SZÜLETÉSI HELY, A SÉRÜLT NEME, SZÜLETÉSI ÉV, HÓ, NAP: (20-26. kódnégyzetek)

A 20-as kódnégyzetbe magyar állampolgárságú férfi esetén 1-es, nő esetén 2-es, külföldi állampolgárságú férfi esetén 5-ös, nő esetén 6-os szám kerül. A hónap és nap kódokba (23-26.) egytagú szám esetén 0-t kell a szám elé írni (pl. 1954. augusztus 3-án született magyar állampolgárságú férfi esetén a 20-26. kódnégyzeteket a következő módon kell kitölteni: 1 19 5 4 0 8 0 3).

ÁLLANDÓ LAKHELYE:

Itt a személyi igazolványba bejegyzett és irányítószámmal ellátott állandó lakcímet kell feltüntetni. Ha ez nem állpítható meg, úgy ebbe a rovatba az ideiglenes lakcímet, annak hiányában a tartózkodási helyet kell beírni. Erről a körülményről a munkáltató a "megjegyzés" rovatban nyújt tájékoztatást.

MUNKAKÖRE: (27-30. kódnégyzetek)

A szöveges helyen azt a munkakört kell megnevezni, amelyben a sérült személyt szervezett munkavégzés (Mvt. 87. § 9. pont) keretében foglalkoztatták. A 27-30. kódnégyzetekbe a 9001/1993. (SK. 1.) KSH közleménnyel megállapított Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere (FEOR) szerinti számot kell beírni.

A BALESET IDŐPONTJA: (31-38. kódnégyzetek)

A 31-32. kódnégyzetbe az év utolsó két számát kell írni (pl. 1993. esetén 93-at), a 33-36. kódnégyzetbe a baleset hónapjának és napjának megfelelő számot - egytagú szám esetén előtte 0-val kiegészítve - (pl. február 8-án történt baleset esetén 02. 08-at).

A 37-38. kódnégyzetbe a baleset bekövetkezésének óráját 24 órás időszámítás szerint kell kódolni (pl. ha a baleset délután 4 és 5 óra között történt, 16-ot, ha hajnali 3 és 4 óra között történt, 03-at kell írni).

A BALESET ELŐZMÉNYEI ÉS RÉSZLETES LEÍRÁSA:

A munkáltató ebben a rovatban kizárólag a szöveges részt tölti ki. Itt kell a baleset tényleges lefolyását leírni (hogyan történt maga a baleset), tömören és egyértelműen rögzíteni a balesettel kapcsolatos összes tényt, körülményt, cselekvést, így különösen a baleset helyszínét (pl. mezőgazdasági, erdészeti munkahelyek esetében: gyümölcsültetvény, üvegház, terményszárítás stb.; vas- és acélgyártás esetében: csapolócsarnok, konvertcsarnok stb.; színesfémgyártás területén: színesfém-előkészítő üzem, színesfém öntőcsarnok stb.; építőanyagipari helyszínek; vegyitermékek előállítási munkahelyei; szakipari műhelyek; közlekedés, szállítás, tárolás területei; munkahelyek pályához kötött járműveken; lakóterület mint munkahely), a sérült tevékenységét a baleset idején (pl. fűrészelés, öntözés, dohányelőkészítés, takarítás, kohászati alapanyag előkészítés, csapolás és öntés, díjbeszedés, úttisztítás, kézi anyagmozgatás), valamint azt, hogy volt-e - ha igen, akkor milyen mértékben - szerepe a baleset bekövetkezésében munkaeszköznek (pl. motoros láncfűrész, vízcsap, mezőgazdasági szárítóberendezés, lapát, osztályozógép, öntőgép, kerékpár, présleghszerszám, gázpalack), anyagnak (pl. fa, víz, dohány, fém, érc, homok, gőz, jég, műanyag, papír, textília), környezeti tényezőnek (összefüggött-e a munkavégzéssel vagy attól független volt, miben nyilvánult meg, pl. hibás lépcső, robbanás, világítás egyenetlensége, zaj hatása, elektromos áram, köomlás, oxigénhiány) vagy személyi tényezőnek (szakképzetlenség, kioktatás hiánya, gyakorlatlanság, egészségi alkalmatlanság, alkoholos befolyásoltság, gyógyszer, kábítószer hatása, egyéb abnormális élettani hatás, figyelmetlenség, fegyelmezetlenség, szabályszegő magatartás).

A baleset leírása külön lapon folytatható!

Példák:

1. Az óbudai 4. sz. rakodótéren (Bp. III., Ágacska köz 2.) befejezték az emelőlapos tehergépkocsi rakodását. Z. Z. munkavállaló ellenőrizte az utolsó rakományt, majd nem várta meg, amíg a gépkocsivezető a mozgó platót leengedi, hanem arról leugrott. Ugrás közben a jobb kéz gyűrűs ujjá - amin jeggyűrűt viselt - beleakadt a kazánlemezről készült plató szélébe, amely az ujján roncsolásos sérülést okozott.
2. G. Ernő segédmunkás a II. emeleti pénztárba indult. A lépcsőházi fordulóban a második, betonból készült, kopott lépcsőfokon az egyik lába megcsúszott és a jobb oldalára esett. Esés következtében a maga elé tartott jobb keze megsérült.
3. A brigádvezető irányításával az Aszód, Falevél u. 4. sz. alatti építkezés harmadik szintjén N. N. kőműves szakmunkás két munkatársa segítségével előregyártott vasbeton gerenda beemelését végezte. Az épület sarkánál N. N. egy korábban elhelyezett szerelési anyagra lépett, amelyen lába megcsúszott, így egyensúlyát elvesztve elkezdett zuhanni. Esés közben a gerendát elkapta, de keze a védőkesztyűből kicsúszott. Munkaöve megvédte a földre eséstől, de a tehetetlen lengés következtében bal alkarján zúzódásos sérüléseket szenvedett. Munkatársai a közeli orvosi rendelőbe kísérték.
4. A Budapest II., Gallyas u. 14. fszt. 2. sz. lakásban, mint munkahelyen a munkavállaló a csatornarendszerben keletkezett dugulás elhárítását végezte. Az ehhez szükséges "Ormány" típusú 00172-es leltári számú gép acélspirálja munka közben eltörött, és bal alkarján nyílt sebet okozott.
5. B. B. munkavállaló a zalaapáti Húsáruház 123456. leltári számú elektromos szeletelő gépén dolgozott, miközben nem használta a továbbítókart, hanem kézzel rögzítette a szeletelendő felvágottat. Hüvelykujja hozzáért a körkés éléhez, ami azt elvágta.
6. A műhelyben (cím azonos a munkáltató címével) K. K. betanított munkás a SYNAYN GO típusú műanyagfröccsöntőgépen dolgozott. A gép a reggel 7 órás műszakkezdettől automata üzemmódban működött. K. K. észrevette, hogy a szerszámban műanyag maradék van, amit úgy próbált meg eltávolítani, hogy a védőrácsból korábban szabálytalanul kivágott nyíláson keresztül kézzel benyúlt a szerszámok közé. Eközben a szerszám bezárt és bal kézfejét beszorította. A segélykiáltásra munkatársa L. M. félautomata üzemmódra kapcsolt át, majd oldotta a szerszámot. A sérültet kórházba szállították, ahol a hüvelykujját részlegesen csonkolták.

BALESETI SÉRÜLÉS, MÉRGEZÉS ÉS KÜLSŐ OKOK KÖVETKEZMÉNYEI:

A sérülés, mérgezés és külső okok következményeit lehetőség szerint a Betegségek és az egészséggel kapcsolatos problémák Nemzetközi Statisztikai Osztályozása (BNO-10) kódlistában meghatározott fogalmai szerint kell meghatározni. A fogalmak fő csoportjai:

S00-S09	Fejsérülések
S10-S19	A nyak sérülései
S20-S29	A mellkas sérülései
S30-S39	A has, a hát alsó része, az ágyéki gerinc és a medence sérülései
S40-S49	A váll és a felkar sérülései
S50-S59	A könyök és az alkar sérülései
S60-S69	A csukló és a kéz sérülései
S70-S79	A csípő és a comb sérülései
S80-S89	A térd és a lábszár sérülései
S90-S99	A boka és a láb sérülései
T00-T07	Több testtájékra terjedő sérülések
T08-T14	A törzs, a végtag vagy más testtájék külön megnevezett részeinek sérülése
T15-T19	Természetes testnyílásokon behatolt idegentest hatásai
T20-T32	Égések és maródások
T33-T35	Fagysérülés
T36-T50	Kábítószer (drogok), gyógyszerek és biológiai anyagok által okozott mérge zések

T51-T65	Elsősorban nem gyógyszerként használt anyagok toxikus hatásai
T66-T78	Külső okok egyéb és külön megnevezett hatásai
T90-T98	A külső okok egyéb és külön megnevezett hatásainak következményei

Az S-kódok egy testtájék sérüléseinek kódolására szolgálnak, míg a T-kódok a többszörös vagy külön megnevezett testtájékok sérüléseit jelölik; ugyancsak T-kódokat alkalmaznak a mérgezések és a külső okok bizonyos egyéb következményeinek jelölésére.

Amennyiben a BNO-10 kódlista szerinti fogalmak alkalmazása nem lehetséges, a rovat kitöltésére a szöveges választ az esemény alapján kell megadni.

A BALESET SÚLYOSSÁGA: (62. kódnégyzet)

E rovatban a kérdésre nem szöveges választ kell adni, hanem a kiválasztott súlyossági kategória sorszámát kell a kódnégyzetbe beírni. Az 1. számú kódjelzés esetén a 9. § alapján nem kell megküldeni a jegyzőkönyvet az illetékes felügyeletnek. Ha a kivizsgálás befejezésekor a baleset súlyossága egyértelműen még nem állapítható meg, akkor az előrelátható következmény szerint kell a kódot kitölteni.

A VÉDŐ- ÉS JELZŐBERENDEZÉSEK, EGYÉNI VÉDŐESZKÖZÖK ALKALMASSÁGA: (63-66. kódnégyzetek)

Valamennyi kódnégyzetet a munkáltatónak ki kell töltenie úgy, hogy a felsorolt meghatározások közül a kivizsgálás során megállapítottak alapján kiválasztott sorszámot kell beírni.

MILYEN INTÉZKEDÉS SZÜKSÉGES A HASONLÓ BALESETEK MEGELŐZÉSÉHEZ?

A munkáltatónak itt választ kell adnia arra, hogy álláspontja szerint szükséges-e intézkedés, ha igen akkor milyen intézkedésekkel kerülhető el a hasonló baleset. Ha szükségesnek tartja az intézkedést, akkor határozza meg annak jellegét, tartalmát (abban az esetben is, ha már közben megtörtént). Az intézkedést a munkahelyre, munkaeszközre, munkakörre, szervezési feladatra konkretizálva egyértelműen és pontosan kell meghatározni. (Pl. a sérültet oktatni kell arról, hogy munka közben ne hordjon gyűrűt; az elektromos szeletelőgépet el kell látni olyan reteszselővel, amely megakadályozza a védőberendezés kiiktatását; a munkáltató székházában a lépcsőházi elkopott lépcsőfokokat csúszásmentesíteni kell; a fröccsöntőgépen vissza kell állítani a munkavédelmi minősítő jegyzőkönyv szerinti eredeti állapotot).

Az intézkedés lehet műszaki jellegű (pl. technológia megváltoztatása, gép kiiktatása, gép átalakítása, védőberendezés felszerelése), szervezési, szabályozási jellegű (pl. a munkarend megváltoztatása, pihenőidő beiktatása, megváltoztatása a munkáltató belső szabályozásának, egyéni védőeszköz juttatása, egészségügyi alkalmassági vizsgálat elrendelése) és oktatással kapcsolatos.

A MUNKAVÉDELMI KÉPVISELŐ RÉSZVÉTELE, EGYÉB ÉSZREVÉTELEK, MEGJEGYZÉSEK:

Ebben a rovatban van lehetősége a munkáltatónak, hogy az előző rovatokon túlmenően bármilyen, a munkabalesettel kapcsolatos és általa lényegesnek tartott tény, körülményt, véleményt rögzítsen. Itt kell feltüntetni a munkavédelmi képviselő részvételének tényét a vizsgálatban, valamint azt, hogy volt-e a képviselőnek a munkáltatóétól eltérő megállapítása, véleménye. A munkavédelmi képviselő ezen véleményét, megállapítását - kérésére - külön lapon kell a munkabaleseti jegyzőkönyvhöz csatolni. Itt kell indokolni az adatszolgáltatásban meghatározott határidőn túli késedelmet. Ugyancsak e rovatban kell utalni arra, hogy állandó lakhely hiányában milyen cím került rögzítésre. Ha a jegyzőkönyv nyomtatványon biztosított hely nem lenne elegendő a megjegyzések megtételére, akkor az észrevételeket a jegyzőkönyvhöz csatolt külön lapon kell folytatni.

AZ ADATSZOLGÁLTATÁS JELLEGE: (70. kódnégyzet)

Amennyiben az adott balesetről első alkalommal töltik ki a munkabaleseti jegyzőkönyvet, akkor a kódnégyzetbe az "új" meghatározásnak megfelelő 1-es sorszámot kell beírni. Ha a balesetről már korábban töltöttek ki jegyzőkönyvet, de valamely adat, megállapítás miatt módosítás történt, akkor a kódnégyzetbe 2-es sorszámot kell írni.

Az adatszolgáltatásban meghatározott bejelentés megtétele után bekövetkezett vagy utólag felismert tény, körülmény miatt, esetleg hatósági, bírósági döntés alapján lehetséges a jegyzőkönyv törlése. Ebben az esetben a kódnégyzetbe a 3-as sorszámot kell írni.

A MUNKÁLTATÓ ALÁÍRÁSA:

A jegyzőkönyvet a munkáltató vagy a munkáltató által erre kifejezetten feljogosított személy írhatja alá. Ez utóbbi lehet a kivizsgálásra megbízott külső szakember is, de lehet a munkáltatónál szervezett munkavégzés keretében alkalmazásban álló munkavállaló is. Valamennyi esetre érvényesülő közös szabály az, hogy a munkáltató felelős a jegyzőkönyv szakszerű, valóságos tényeken alapuló kitöltéséért [Mvt. 43. § f) pont és 57. § (2) bekezdés]. Az azonosíthatóság miatt az aláíró nevét olvashatóan is fel kell tüntetni.

6. számú melléklet az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelethez

Munkabiztonsági szakértői szakterületek

1. Épület, műtárgy szerkezeti biztonsága
2. Épületvillamosság biztonsága
3. Épületgépészet biztonsága
4. Villamosenergia-ipar és berendezései biztonsága
5. Kohászat és berendezései biztonsága
6. Gépipar és berendezései biztonsága
7. Közlekedésszerszám-ipar és berendezései biztonsága
8. Villamosgép- és készülék-ipar és berendezései biztonsága
9. Híradás- és vákuumtechnikai ipar és berendezései biztonsága
10. Műszeripar és berendezései biztonsága
11. Építőanyagipar és berendezései biztonsága
12. Vegyipar és berendezései biztonsága
13. Gumi- és műanyagfeldolgozó ipar és berendezései biztonsága
14. Könnyűipar és berendezései biztonsága
15. Élelmiszeripar és berendezései biztonsága
16. Építőipari kivitelezés biztonsága
17. Vas- és fémipari szerelési és kivitelezési munkák biztonsága
18. Mezőgazdaság biztonsága
19. Erdőgazdálkodás biztonsága
20. Közlekedés biztonsága
21. Szállítás, anyagmozgatás, raktározás biztonsága
22. Emelőgép-tevékenység biztonsága
23. Vízgazdálkodás biztonsága
24. Az egészségügy berendezései és biztonsága
25. Egyéni védőeszközök biztonsága
26. Zaj- és rezgés elleni műszaki védelem
27. Légszennyezés elleni műszaki védelem
28. Világítástechnika
29. Veszélyes hulladékok elhelyezése és kezelése
30. Beruházásszervezés
31. Üzem- és munkaszervezés
32. Munkavédelem gazdasági elemzése
33. Ergonómia